

JESUCRISTO, IMA SAN JUANTA KAWACHISKAMANDA

---

1 ¹Kasami Taita Dius, Jesucristota willarka; paika, imasa mana unailla-
pi pasaringapa kagta paipa lutrinsinakunata kawachingapa. Paika, sug
anjilta Juan suti paipa lutrinsinapagma kachamurka, Taita Dius willaskata
kawachingapa. ²Nuka Juanka, tukui ima kawaskatami willani. Taita Diuspa
rimaita i kikin Jesucristo ima willaskata, tukuimi willani. ³Maikanpas kai
Santu Ispirituwa rimaikunata kawaspia uiaspa rurakunaka, Taita Diuspa
iapa kuiaskami kangapa kankuna. Chi punchakunaka, ñami chaimungapa ka.

**Jesuswa tukuskakuna kanchis puiblukunapi
kaugsanakuskata willaskamanda**

⁴Nuka Juan, Jesuswa tukuskakuna Asia alpapi kanchis puiblukunapi
kaugsanakuskata kai librutami kachaikichita. Taita Dius kamkunata kuiaspia,
suma uiuaiwa charipuachu. Paimi kunaura ka i ñugpata karka. Paillatatami
samungapa ka. Tukui kanchis ispíritu paipa mandadiru ñugpa ladu kagkuna
i Jesucristopas, chasallata kamkunata kuiaspia, suma uiuaiwa charipuachu.

⁵ Jesucristo, sutipa tukuipi willagmi ka. Pai, wañuska kaspa, tukui-
kunamanda ñugpami kaugsarirka, mana mas wañungapa. Kai alpapi
mandagkunata iaia mandagmi ka. Cristo, nukanchita iapa kuiaspami
paipa iawarwa nukanchi pandariskakunata anchuchirka. ⁶Paimi nukan-
chita agllarka, atun mandagkuna i sasirdutikuna kangapa; *chiwanka,
paipa Taita Dius ima niskata rurangapa. Cristota imaurapas nisunchi:
“Tukuikunapa iaia mandag i suma atunmi kangi. Chasami kankangi, mai-
tuku waranga waranga watakuna *ialigpipas. Chasa kachu”.

⁷Cristo, puiupimi samungapa ka. Tukuikunami paita kawasunchi. Paita kruspi
klabaspa wañuchigkunapasi kawangapa kankuna. Paita kawaspaka, kai alpapi
tukui runakunami, llakirispa, wakangapa kankuna. Ari, chasami kangapa ka.

⁸“Nukami kani kallarig i puchukag”; chasami tukui pudig atun Taita
Dius ni. Paimi kunaura ka i ñugpata karka. Paillatatami samungapa ka.

Jesucristo, askurinti punchalla kawariskamanda

⁹Nuka Juan, kamkunawa waugkindimi kani. Kamkunasina iapa llakiiwam kani. Kamkunawa, Taita Dius suma mandakuskapimi nukapas kagringapa kani. Jesusmi nukanchita karamú, tukuipi paita mana sambaiaspalla katiraiangapa. Diuspa Rimaita i Jesú ima willaskata nuka iachachikugmandami Patmos suti islapimi nuka wichkaraiarkani. ¹⁰Dumingu, Iaia Jesusta uiuardiru puncha, Santu Ispiritumi nukawa tukugsamurka. Chasawaka, muskui ukupisinami tukugsamurkani. Chiuraka, nukapa wasanigmada bututusina sinchi rimaimi uiariwarka. ¹¹Kasami niwarka:

—Kam tukui ima kawaskata suma katichispa, librupi iskribingi. Nispaka, chi libruta kachangi Jesuswa tukuskakuna Asia alpapi kanchis puiblukunapi kaugsanakuskama: Efesoma, Esmirnama, Pergamoma, Tiatirama, Sardisma, Filadelfiama i Laodiseama.

¹²Chasa niwaura, nuka tigrarirkani Kawangapa: ¿pitak chasa rimawaku? Tigrariuraka, kanchis kurita ruraska bila saiachidirukunami Kawariwarka.

¹³Chi bilakuna saianakuska chaugpipika, Kawariwarkami sug runa saikugsina. Paika, alpakama kusmasina churariska i kuri chumbisina pichupi chumbilliskami saiakurka. ¹⁴Paipa uma i paipa agchakunaka, iura milmasina i sirinu puiusina askurinti iapa iurami karka. Paipa ñawi murukunaka, nina sindisinami karkakuna. ¹⁵Paipa chakikunaka, sug iru brunsi llambuiachiska puka ninapi rupachiskasinami iukarka. Paipa rimaika, achka iakukuna awamanda tallirispa rinakugsinami uiariwarka. ¹⁶Paipa alli makipika, kanchis istrillami charikurka. Paipa simimandaka, puntiaska iskandima afilaska machitisinami llugsiraiarka. Paipa ñawika, indisina punchami karka.

¹⁷Paita kawaspaka, nuka, paipa chakikunapi wañuskasinami urmakanani. Paika, alli maki churawaspa, kasa niwarka:

—*Mana mancharikui. Nukami kani kallarig i puchukag. ¹⁸Diltudupami nuka kaugsani. Nuka, wañuspapas, ikutimi kaugsarirkani. Imaurapasmikaugsailla kangapa kani, maituku waranga waranga watakuna *ialigipas. Nukami wañuipa llabi iukani, i wañuskakuna maipi kaskakunamandapas.

¹⁹—Kasa librupi iskribingi: ñugpata kawarkangi: chita; kunaura kawakungi: chita; kunauramanda Kawangapa kangi: chitapas. ²⁰Kam, kai kanchis istrillakuna nukapa alli makipi charikuskata i kai kanchis kurita ruraska bila saiachidirukunata Kawakuspapas, mana iachangichu ima niraiagta. Willasaki. Kai kanchis istrillakunaka niraiankunami kanchis iglisiamanda anjilkuna. Kai kanchis bila saiachidirukunaka niraianmi chasallata chi kanchis iglisiekuna.

Jesuswa tukuskakuna Efesopi kaugsanakuskata willangapa kachaskamanda

2 ¹Jesuswa tukuskakuna Efeso puiblupi kaugsanakuskamanda anjilta kasa ningapa kachai.

Kanchis istrillakuna alli makipi charispa, kanchis kurita ruraska bila saiachidiru chaugpipi purispa kag, kasami ningapa kachaiki: ²kam tukui ima sinchi rurakuskata mana sambaias-palla kagtami rigsiki. Jiru rurakunataka mana awantangapa pudingichu. Paikuna, kikinkunamanda nirinkunami: “Jesús kachamuska runakunami kanchi”. Ikuti kamka, paikunata tapu-chispa, rigsirkangimi llullakuna kagta. ³Nukamanda kamba suma iuiaita mana sakispalla, iapa llakiikunami apakungi, mana sambaiaspalla.

⁴Chasa kagpipas, imajchu iukaiki ninga. Kam, ñugpamanda nukawa *kuiaitami sakikungi. ⁵Iuiarii, imasami ñugpata kar-kangi. ¿Imapatak, allilla kaspaka, pandarikungi? Chi mana allilla ruraikunata sakii. Ñugpata imasami allilla rurakurkangi: chasallata kunauramanda ikuti kallaringi rurangapa. Mana uia-wagpika, nukaka, kambagma rispa, kamba bila saiachidiruta nuka maipi saiachiskamanda kichugsinami rurangapa kaiki; chika, kam pandariskakunata mana sakigpika.

⁶Chasa kagpipas, kam *chara kasa alli kagtami kawakuiki. Nikolaitas suti runakuna ima jiru ruranakuskatami mana munangi. Nukapasmi chasallata mana munanikunata.

⁷Chasami Santu Ispíritu, Jesuswa tukuskakunata willaku. Paitaka, rinri iukagkuna uiangichi. Mana alli ruraikunata binsigtaka kaugsai karadiru sachamanda mikuitami karangapa kani. Chika, Taita Dius-pa paraíso suti suma alpapimi tia.

Jesuswa tukuskakuna Esmirnapi kaugsana- kuskata willangapa kachaskamanda

⁸Jesuswa tukuskakuna Esmirna puiblupi kaugsanakuskamanda anjilta kasa ningapa kachai.

Nukami kani kallarispa puchukag. Wañuspapas kaugsarirkanimi. Kasami ningapa kachaiki: ⁹nuka iachanimi, kam iapa llakiikunawa kagta i ñi ima mana iukagta. Chasa kagpipas, niikimi: nukapa ñawipi iapa iukagsinami niraiapuang. Nuka iachanimi, judíu sutichirig-kunaka imasa kamta juchachinakugta. Chasa sutichirispapas, mana sutipa judíu kankunachu. Iaia kukuwa iuiarispa tandaridiru wasisinami niraiankuna.

¹⁰*Mana mancharingi, kamta ima llakii chaiagpipas. Iaia kukuka, maikankunata karsilpimi churachingapa ka. Chipimi rigsiringa, mai-kan nukawa u mana nukawa kagta. Chunga punchami chasa llakii iukangapa kangichi. Wañunkama nukallawa iuiakungi. Chasa nukallawa wañunkama iuiakugpika, llaugtusina kaugsaitami karasaki.

¹¹ Chasami Santu Ispíritu, Jesuswa tukuskakunata willaku. Paitaka, rinri iukagkuna uiangichi. Mana alli ruraikunata binsigka, parisma wañuitaka^a mana iukangapa kangichichu.

**Jesuswa tukuskakuna Pergamopi kaugsana-
kuskata willangapa kachaskamanda**

¹² Jesuswa tukuskakuna Pérgamo puiblupi kaugsanakuskamanda anjilta kasa ningapa kachai.

Nuka, puntiaska iskandima afilaska machitisina iukag, kasami ningapa kachaiki: ¹³ kam maipi kaugsakuskatami iachani. Iaia kuku mandadiru kaskasinapimi kaugsakungi. Chasa kaugsakuspapas, nukamanda allilla iuiaillapimi kaugsakungi. Antipas suti runa nukamanda mana sakispalla willagta kamkuna kaskapi wañuchii tukuura, chi punchakunapas kamkuna mana kungariwarkangichichu, chi iaia kukupa alpapisina kaugsanakuspapas.

¹⁴ Chasa kagpipas, imajchu iukaiki ninga. ¿Imapatak, Balaam suti ñugpamanda runa iachachiskata ruranakugpipas, *chara awantakungi? Chi Balaammi Balak suti mandagta iachachirka, Israelmanda runakunata kasa pandachingapa: ianga diuskunata kamariku karaska aichata mikuchingapa i kari warmiwa pandachingapa. ¹⁵ Chasallata, nikolaitas suti runakuna imasa iachachiskasina kaugsanakugtapasmi awantakungi. Nuka, chasakunata mana munanichu. ¹⁶ Chasamandami niiki: allilla iuiarigsamui. Mana kagpika, nuka kikinmi kambagma utkalla risa, nukapa simimanda machitisina iukaskawa paikunata puchukangapa.

¹⁷ Chasami Santu Ispíritu, Jesuswa tukuskakunata willaku. Paitaka, rinri iukagkuna uiangichi. Mana alli ruraikunata binsigtaka kai alpapi mana kawaridiru mikuitami^b karangapa kani. Sug iura rumipasmi paita kuangapa kani. Chi iura rumipi, mana pipas rigsiska musu sutimi churangapa kani. Chi sutitaka, maikan chaskigllami iachangapa ka.

**Jesuswa tukuskakuna Tiatirapi kaugsanakus-
kata willangapa kachaskamanda**

¹⁸ Jesuswa tukuskakuna Tiatira puiblupi kaugsanakuskamanda anjilta kasa ningapa kachai.

Nuka, Taita Diuspa wambra, nina sindisina ñawiiug, llambu brunsina chakiuig kaspa, kasami ningapa kachaiki: ¹⁹ kam tukui ima rurakuskatami iachani. Kam *kuiawaspa, suma iuiawaspa, sugkunata allilla ruraspa mana sambaiaspallami kaugsakungi. Ñugpata rurai kallariskamandas masmi kunauraka rurakungi. Chitapasmi iachani.

^a 2.11 Parisma wañuika niraiannmi diltudupa rupakuska nina ukuma sitai tukungapa; chimandaka, mana mas llusingsapa.   ^b 2.17 Chi mikui suti karka “maná”.

²⁰Chasa kagpipas, imajchu iukaiki ninga. Jezabel suti warmitami sakingi iachachingapa. Chi warmika nirinmi: “Nuka, Santu Ispirituwami rimag kani”. Chasaka, nukapa lutrinsinakunatami pandachipuaku, kari warmiwa pandaringapa i ianga diuskunata kamariku karaska aichata mikungapa. ²¹Chi warmitaka achka punchakunami suiakurkani, chi pandariikunata sakispas, Taita Diuswa tigramuntra. Chasa suiakugpipas, mana munanchu, chi karikunawa pandariikunata sakingapa. ²²Chimandami sinchi unguwa kawitupi urmachingapa kani. Chi paipa pandarigkuna mana chi pandariikunata sakigpikunaka, paikunatapasmi chasallata mas sinchi unguipi urmachingapa kani. ²³Paipa wambra niraiaskakunatapasmi jiru unguwa puchukangapa kani. Chasawaka, tukui Jesuswa tukuskakunaka iachangapami kankuna: nukaka, runakunapa maituku pakalla ukupi iuianakugtatas pasagtami kawakuni. Chasallata, allilla ruraskata i mana allilla ruraskatapas imasa chaiauskasini karangapa kaikichita.

²⁴Kunauraka uiawaichi, Tiatira puiblupi mana chasa jiru ruraikunata katichigkuna. Chi sugkunaka ninkuna: “Iaia kukupa pipas mana iachaskata willaikunatami iachanchi”, chi llulla iachachigkunataka, kamkuna mana iachaikurkangichihu. Chimandami sug llasa ruraikunasina mana mingaikichita. ²⁵Imasami allilla ruraspa kaugsanakungichi: chasalla kangichi, nuka samunkama. ²⁶Mana alli ruraikunata binsig, wañunkama nuka ima munaskata ruraspa kaugsapika, karasami, sug alpakunamanda runakunata pai mandag kangapa. ²⁷Imasami alpa mangata iru barawa pakichigsina rurá: chasami nukapa mandaiwaka chi runakunata rurangapa ka. ²⁸Imasami nukapa Taita mandai karamuwaskawa iukaní: chasallatami paipas mandangapa ka. Lusiru istrillatapasmi paita karangapa kani. ²⁹Chasami Santu Ispíritu, Jesuswa tukuskakunata willaku. Paitaka, rinri iukagkuna uiangichi.

Jesuswa tukuskakuna Sardispi kaugsanakuskata willangapa kachaskamanda

3 ¹Jesuswa tukuskakuna Sardis puiblupi kaugsanakuskamanda anjilta kasa ningapa kachai.

Nuka, Taita Diuspa kanchis ispiritukunata i kanchis istrillakunata iukag, kasami ningapa kachaiki: kam tukui ima rurakuskatami iachani. Kasapamni niiki: kammandi ninkuna: “Kaugsami kangi”. Chasa nigkipas, wañuskasinami kangi. ²Rigcharigsina tukugsamui. Wañungasina kaugsaita mas kaugsachii. Kam ima ruraskakunaka, nukapa Taita Diuspa ñawipi manara allilla ruraska kagtami kawaiki. ³Chimanda, kam ima uiaspa iachaikuskata allilla iuiarii. Chi iuiaikunata suma charirii. Tukui pandariikunata sakii. Kam puñukugsina kagpika, nukaka sisaisinami mana willaspalla chaiagringapa kani. Kam mana iachangapa kangichu, imaura nuka kamta shachigsamungapa kagta.

⁴Chasa kagpipas, Sardispi kamkunapura maillakunaka, mana katanga mapa churariskasini kaugsanakungichi. Kamkunaka, iapa iura katanga

churariskakunami nukawa puringapa kangichi, nukapa allikuna kagmanda.

⁵Mana alli ruraikunata binsigkunaka, iapa iura katanga churariskami kangapa kangichi. Kamkunapa sutikunaka, kaugsangapa agllaskakunata willaraiaska librupimi ña tiapungichi. Chi sutikunataka mana imaurapas anchuchingapa kanichu. Kamkunamandaka nukapa Taitapa i anjilkunapa ñawipi willangapami kani: “Paikunata rigsinimi”. ⁶Chasami Santu Ispíritu, Jesuswa tukuskakunata willaku. Paitaka, rinri iukagkuna uiangichi.

**Jesuswa tukuskakuna Filadelfiapi kaugsana-
kuskata willangapa kachaskamanda**

⁷Jesuswa tukuskakuna Filadelfia puiblupi kaugsanakuskamanda anjilta kasa ningapa kachai.

Nuka, tukuipi sutipa alli, mana llullaspalla kag, ñugpamanda taita Davidpa llabita charikugmi kani. Chi llabiwa nuka ima paskaskataka, ñi pipas mana pudingapa kankunachu wichkangapa. Chasallata nuka ima wichkaskataka, mana ñi pipas pudingapa kankunachu paskangapa. Kasami ningapa kachaiki: ⁸kam tukui ima rurakuskatami iachani. Uiamui. Kamba ñugpa ladu sug pungusinami paskapurkaiki. Chitaka, ñi pipas mana wichkai pudingapa kankunachu. Kam, mana iapa iachai iukaspapas, nuka ima niskata mana piñarispallami charirirkangi.

⁹Uiamui. Iaia kukuwa uiarispa tendaridiru wasipi iaikugkuna, llullachispami ninakú: “Judiukunami kanchi”, mana sutipa judiukuna kas papas. Paikunataka kaiachingapami kani, kamba chaki ladu kunguringapa. Chipimi rigsingapa kankuna, nuka kamta kuiagta. ¹⁰Kam nukapa rimaita mana sakispalla charirigmndami nuka sumaglla kispichingapa kaiki, kai alpapi tukui kaugsanakuskata iapa llakiikuna tukugsamuura. ¹¹Nuka, mana unaillami samungapa kani. Kamba suma kaugsai i ruraita suma chariringi, mana kacharispalla. Chasaka, kamba llaugtusina chaskingapa kaskata mana kichui tukunkangichu.

¹²Mana alli ruraikunata binsigtaka nukapa Taita Diuspa atun wasipi pilartasinami saiachingapa kani. Chimandaka, ñi imaurapas mana llugsichii tukungapa kanchu. Chipika, nukapa Taita Diuspa sutita i nukapa Taita Diuspa atun puiblupi sutitami churangapa kani. Chi puiblu niraianmi suma luar-manda musu Jerusalén. Nukapa Taita Diuspa ñawimandami uraikumungapa ka. Nuka kikinpa musu sutitapasmi chipi churangapa kani. ¹³Chasami Santu Ispíritu, Jesuswa tukuskakunata willaku. Paitaka, rinri iukagkuna uiangichi.

**Jesuswa tukuskakuna Laodiseapi kaugsana-
kuskata willangapa kachaskamanda**

¹⁴Jesuswa tukuskakuna Laodisea puiblupi kaugsanakuskamanda anjilta kasa ningapa kachai.

Nuka, tukuimanda mana llullaspalla sutipa kaskata willagmi kani. Nukawami Taita Dius tukui wiñachirka. Kasami ningapa kachaiki: ¹⁵kam tukui ima rurakuskatami iachani. Kam mana kangichu nukawa ñi sugkunawa. Chasapika, rupasina ñi chirisina mana kangichu. iAmalai kantrangi suglla: rupasina u chirisina! ¹⁶Kam rupasina u chirisina kangataka, kunusinallami kangi. Chasa nukapa simipi charikugsina kaskata *kimnagsinami sitangapa kaiki.

¹⁷Kam iuiakungimi: “Iapa iukagmi kani. Tukuimi iukaní. Mana imapas pisiwanchu”. Chasa iuiakugpipas, ēmanachu iuiaringi imasa kam kikin kagta? Kam, achka llakiwa, katanga i ñi imapas mana iukag-sinami kangi. Mana ñawi iukagsinapamsi kangi. ¹⁸Chimandami nuka nintraiki: nukapa kuri ninapi suma rupachiskasinata randiwai. Chasaka, sutipa iukagmi niraiankangi. Iura katangasinata randiwai; chita katarispaka, pingai llatansina niraiaska mana kawaringapa. Ñawikunamanda ambisinatapas randiwai. Chi tallirispami allilla kawag niraiankangi.

¹⁹Nukapa *kuiaskakunatami iuiachispa, piñaspa, asutigsina ruraspa kuiani. Chasamanda, pandariikunata sakispa, rupasina nukawa tukui.

²⁰Uiamui. Nukaka, pungu ladu saiarispami kaiakuiki. Maikanpas nukapa rimaita uiawaspa, punguta paskapuaggpika, wasipisina paipa sungupi iaikupusami. Paiwa i nukawa sugllapi mikugsinami rurasunchi. ²¹Imasami nuka kikin, mana allita binsispa, nuka kikinpa Taitapa mandadirupi paiwa sugllapi sumaglla tiarigrirkani: chasallatami maikan mana alli ruraikunata binsigta ningapa kani: “Nukapa mandadirupi nukawa sugllapi tiarigksamui”. ²²Chasami Santu Ispíritu, Jesuswa tukuskakunata willaku. Paitaka, rinri iukagkuna uiangichi.

Suma luarpi, Taita Diusta iapa kuiaspa kungurinakuskamanda

4 ¹Chiuramanda, sug pungu suma luarpi paskaraiaskatami kawarkani. Chi ñugpata bututusina uiariwagka niwarka: —Kasama sikamui. Kawachingapami kaiki, kunauramanda ima pasaringapa kagta.

²Chasa niwagllapika, Santu Ispíritumi nukawa tukugsamurka. Chasawaka, muskui ukupisinami tukugsamurkani. Suma luarpi kawarkani, sug mandag tiaridiru tiagta. Chi mandadirupika, sugmi tiakurka. ³Chi tiakugka, jaspe i kornalina suti rumikunasina iapa suma punchaiachigsinami kawariwarka. Chi tiaridiru muiundika, esmeralda punchaiachikugsina kuichimi saiakurka.

⁴Chi mandag tiaridiru muiugtaka, iskai chunga chusku tiaridirumi tiagta kawarkani. Chi tiaridirukunapika, iskai chunga chusku iacha taitakunami tianakurka. Chi taitakunaka, suma iura katangakuna i umapika kuri llaugtukunasina churarispami tianakurka. ⁵Chi mandag tiaridirupagmandaka, iapa manchangasina rilampa, triwinusina sinchi rimaipasmi uiarikugsamurka. Kanchis sindi michunkunami mandag tiaridiru ñugpa ladu rupanakurka.

Chikuna, Diuspa kanchis ispiritukunami niraiarkakuna. ⁶Atun kucha u bidriusina rigchapasmi chi tiaridiru ñugpa ladu kawariwarka.

Chi tiaridiru ukupi, chusku kuchukunapi tiarkami chusku animalsina rigcha kaugsagkuna. Chikuna, tukuipi ñawilla jundami kawariwarkakuna. ⁷Chi sug animalsina rigchakunamandaka, liunmi rigcha kawariwarka; iskaimaka, kari wagrasina rigcha; kimsamaka, runasina ñawiug; chusku-maka, sug atun agila ña wairapi ataringasinami kawariwarka. ⁸Chi tukui chusku animalsina rigchakunaka, sugta sugta alaskunami iukarkakuna. Tukui alaskunapika, iskandima ñawi murullami junda karkakuna. Tuta i puncha mana sakinkunachu, ikuti ikuti ninakungapa:

—Iapa alli, iapa alli, iapa alli,
tukui pudig atun Iaia Taita Dius.
Paimi ñugpata karka
i kunaurapas ka.
Paillatatami samungapa ka.

⁹Chi chusku animalsina rigchakuna, diltudupa imaurapas kaugsaiwa mandag tiaridirupi tiakugta iapa suma allilla atuniachispa, “Pai Siñur” nispa kauraka, ¹⁰chi iskai chunga chusku iacha taitakunaka, paipa chaki ladu *kumurispami kungurinkuna. Nispaka, paikunapa llaugtukunata tiaridiru ñugpa ladumi churankuna, kasa nispa:

¹¹—Nukanchipa atun Taita Dius,
kammi iapa alli kangi,
iapu suma alli atuniachii tukuspa,
tukui pudig kangapa,
maituku waranga waranga watakuna *ialigpipas.
Kammi tukui ima tiaska wiñachirkangi.
Kam munaskamandami
tukui ima wiñachiskapas tia.

Maituskapi iskribiraiaskamanda i ubijasina rigchamanda

5 ¹Chiuramandaka, chi tiaridirupi tiakugpa alli makipi sug maituskapi iskribiraiaskata charikugtami kawarkani. Ñugpa ladu i wasa ladu iskribiskami karka. Kanchis sillu prinsaskami karka. ²Sug anjil iapa pudig-tapasmi kawarkani. Chi anjilka, sinchi rimaiwa kaparirka, kasa tapuspa:

—¿Pitak iapa alli kangichi, chi sillukunata pitichispa, iskribiraiaskata paskangapa?

³Chiura sug luarpi, alpapi ñi alpa ukupi, ñi pipas mana alli tiarka, chi iskribiraiaskata paskaspa, ima niraiaskata kawaspa iachangapa. ⁴Ñi pipas mana tiagmanda, nukata iapa wakaimi chaiawarka. ⁵Chasa wakaku-uraka, sug iacha taitaka niwarka:

—*Mana wakakui. Kawai. Judá suti runapa iawarmanda liun kagsina, atun mandag Davidpa wambrakunapa wambrami binsigsamurka. Paimi, chi kanchis sillukunata pitichispa, iskribiraiaskata paskangapa ka.

⁶Chiuraka, kasapasmí kawarkani: mandag tiaridiru chaugpipi, chi chusku animalsina rigchakunapa chaugpipi, chi iacha taitakuna kaskapi, chipika, sug Ubijasinami saiarigsamurka. Chi Ubijaka, wañuchingapa tugsiska kagsinami kawariwarka. Kanchis kachuiug, kanchis ñawi muruiugmi karka. Chikuna niraianmi Taita Diuspa kanchis ispiritukunata kai tukui alpama pai kachamuska.

⁷Chi Ubijaka, mandag tiaridirupi tiakugpagina kaillaiaspaka, paipa alli maki ladu charikuska iskribiraiaskatami chaskirka. ⁸Chita chaskiuraka, chi chusku animalsina rigchakuna i iskai chunga chusku iacha taitakunaka, Ubijapa ñugpa ladu *kumurispami kungurirkakuna. Chi tukuikunaka, sug sug arpa i suma asna kupal jundachiska kurita ruraska kupakunami charinakurka. Chi suma asna kupalkuna niraianmi Taita Diuspalla kagkuna ima mañanakuska. ⁹Kungurispaka, musu kantumi birsiauskakuna, kasa nispas:

—Kammi wañuchii tukurkangi.

Kamba iawarwaka,
tukui puiblukunanigmanda,
tukui alpakunanigmanda,
tukuinigmnda sug rigcha
sug rigcha rimaspa runakunatami
Taita Diusmanda randirkangi.
Chimandami kam kikin alli kangi,
chi iskribiraiaskata chaskispa,
prinsaska sillukunata pitichingapa.

¹⁰Paikunatami nukanchipa Taita Diusmanda agllarkangi,
mandagkuna i sasirdutikuna kangapa.

Paikunami tukui alpapi mandangapa kankuna.

¹¹Chiuramandaka, ikuti kasapasmí kawarkani: mandag tiaridiru muiugta, chi chusku animalsina rigchakuna i chi iacha taitakunapa muiugtapas, iapa achka anjilkunatami uiarkani. Chi anjilkuna, iapa achka waranga warangami karkakuna. ¹²Paikunaka, sinchi rimaiwa ninakurka:

—Kam Taita Diuspa Ubija suti
wañuchiimi tukurkangi.

Kamta chaiakumi
tukui pudiita,
tukui iukaita,
tukui iachaita
i tukui mandaita
kam iukangapa.
Kam, iapa sumami kangi;
iapa allimi kangi;

iapa atunmi kangi.

¹³Sug luarpi, kai alpapi, alpa ukuma i lamar iakupi, tukuipipas tukui ima tiaskakuna i tukui kaugsagkunapas ima ninakuskatami uiarkani. Taita Dius tiaridirupi tiakugta i paipa Ubija sutitapas kungurinakurka, kasa nispa:

—Ari, kam, imaurapas iapa suma alli atunmi kangi.

Kammi imaurapas kangi tukui pudig.

Chasami kamta ninakungapa kanchi,

maituku waranga waranga watakuna *ialigpipas.

¹⁴Chiura, chi chusku animalsina rigchakunaka nirkakuna:

—Chasa kachu.

Iacha taitakunapas, alpama *kumurispa, paita kungurirkakuna.

Chi kanchis prinsaska sillukunata pitichiskamanda

6 ¹Taita Diuspa Ubija suti kanchis prinsaska sillukunamanda sug silluta pitichiskatami kawarkani. Chiuraka chi chusku animalsina rigchatura sugka, triwinu uiarigsina rimaiwa kaparirka, kasa nispa: "Samui".

²Chasa kaparigllapika, sug iura kaballumi kawarigsamurka. Chipi tiakugka, flichadiru arkusmi charikurka. Paitaka sug llaugtumi churachirkakuna. Chasaka, binsidursinami llugsirka, ikuti ikuti binsiilla apakungapa.

³Iskaima chi prinsaska silluta pitichiuraka, ikuti sug animalsina rigchatura uiarkani, "Samui" kaparigta. ⁴Chasa kaparigllapika, ikuti sug puka kaballumi llugsirigsamurka. Chipi tiakugtaka kacharkakunami, tukui kai alpapi runakunapura wañuchinakui tukungapa. Chasa rurangapaka, sug largu machitimpi paita kuarkakuna.

⁵Kimsama chi prinsaska silluta pitichiuraka, kimsama animalsina rigchatura uiarkani, "Samui" kaparigta. Chasa kaparigllapika, iana kaballumi kawarigsamurka. Chipi tiakugka, libradirumi makipi charikurka. ⁶Chiura, chi chusku animalsina rigchakunapa chaugpimanda kasa rimaimi uiariwarka:

—Iapa iarkai puncha chaimugmanda, suglla kilu trigu, chisiagta puncha ganaska kulkimi balingapa ka. Kimsa kilu sibadapas, chasallatami balingapa ka. Ikuti asiti u binutaka *mana wagllichingi.

⁷Chuskuma chi prinsaska silluta pitichiuraka, chuskuma sug animalsina rigchatura uiarkani, "Samui" kaparigta. ⁸Chasa kaparigllapika, killu kaballumi llugsirigsamurka. Chipi tiakugka suti niraiarkami: "Wañui". Paipa katika, ikuti sugka kati ladu tiakurka. Chi, sutimi niraiarka: "Wañuskakuna kadiru". Paitaka lisinsia kuarka, kai alpapi tukui kaugsanakuska runakuna chuskuma partiriska kaskakunataka sug partita wañuchingapa. Wañuchinakuiwa, iarkaiwa, unguikunawa i sachukumanda jiru animalkunawami wañuchii tukungapa lisinsia kuarka.

⁹Pichkama chi prinsaska silluta pitichiuraka, sug almakunatami altar ukuma kawarkani. Chi almakunaka, Diuspa Rimaita suma allilla willag-kunamanda wañuchii tukuskami karkakuna. ¹⁰Chikunaka, sinchimi kaparinakurka, kasa tapuspa:

—Tukui manduiug Taitiku, tukuipi mas alli kag, suma mandaiwa kag i sutipa ima niskata rurag, ɿmaurakamatak suiankangi, justisai ruran-gapa? ɿImauratak nukanchita wañuchiska iawar surkuskakunata alpapi kaugsagkunata randichipuankangi?

¹¹Chiuraka, chi tukuikunata sug sug iapa iura katangami iukachirka-kunata, kasa nispa:

—*Chara sug ratu suiariichi. Kamkunapa waugki i panikunami *chara pisinakú. Paikunapas kamkunasinallatata Cristomanda wañuchii tukuspa samunkama suiariichi.

¹²Sugtama chi prinsaska silluta pitichiuraka, nuka kawarkanimi, tukui alpa timburigsamugta. Indi punchaiaika, iana tutami tukugsamurka. Killa puncha-iaika, iawarllami kawarig tukugsamurka. ¹³Istrillakunaka, awanigmada kai alpama urmamurkakuna; imasami igus sacha iapa sinchi wairawa chabsirispal lullu mikuikuna susurinkuna: chasa. ¹⁴Awa ladupas, sug papil maituriska-sinami tukugsamurka. Tukui atun filukuna i islakuna pariju, sugsinamami *ialichii tukurkakuna. ¹⁵Chasa kawaspaka, kai alpapi atun mandagkuna i kati mandagkuna, suldaduta atun mandagkuna, iapa iukagkuna i iapa pudigkuna, patrunkuna i lutrinkunapas, tukui runakunaka maipi pusukuna kawariska i piñakunanigtami mitikuspa pakakugrirkakuna, ¹⁶kasa nispa:

—Filukuna i awa rumikuna, nukanchipa awa urmagssamuichi. Pakawai-chi, chi mandag tiaridirupi tiakug mana nukanchita kawangapa, chi Ubija sutika nukanchiwa rabiarispa llakii iukagmanda. ¹⁷Paikuna askurinti rabia-rispa llakii punchami chaimurka. Chasataka, ɿpisik pudinga kispiringapa?

Israelpa iawar iukaskakunata agllaskakunamanda

7 ¹Chiuramandaka, ikutimi kawarkani: chusku anjilkuna, kai alpapi saiana-kuspa, chusku ladunigmada waira chaianakuskatami arkanakurka, alpapi, lamar iakupi ñi ima sachapi mana waira chaimungapa. ²Sug anjiltapasmi kawarkani. Chi anjilka, indi llugsidirunigmada samuspa, kaugsg Taita Diuspa prinsadiru sillutami charikurka. Ikuti sug chusku anjilkunapasmi karkakuna; paikuna, alpata i lamar iakuta wagllichingapa kachamui tukuskakuna. ³Prinsadiru silluta charikug anjilka, paikunata sinchi kaparigsamurka, kasa nispa:

—Alpata, lamar iakuta ñi sachakunata *manara wagllichingichi, nukan-chipa Taita Diuspa lutrinsinakunata printipi sillu churankama.

⁴Chiuramandaka uiarkani maitukukuna silluwa prinsai tukugtakuna: *patsa chusku chunga chusku waranga. Chi tukui runakunapa ñugpamanda kallarig achala taita, Israelmi suti karka.

- ⁵ Judá suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai warangasi silluwa prinsai tukurkakuna.
- Rubén suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- Gad suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- ⁶ Aser suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- Neftalí suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- Manasés suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- ⁷ Simeón suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- Leví suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- Isakar suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- ⁸ Zabulón suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- José suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata.
- Benjamín suti runapa wambrakunapa wambrakunataka, chunga iskai waranga chasallata silluwa prinsai tukurkakuna.

Iapa achkakuna, iura katanga churariska kawariskamanda

⁹ Chiuramandaka, mana pipas kuintai pudingesina iapa achka runakunatami kawarkani. Chi runakuna karkakunami tukui alpanigmanda i tukui puiblukunanigmanda. Tukuinigmanda sug rigcha sug rigcha rimapami karkakuna. Taita Dius kikin mandag tiaridiru ñugpa ladu i paipa Ubijapa ñugpa ladumi saianakurka, iura katangakuna churariska i ramuskuna charispa. ¹⁰ Chi runakunaka, sinchi kaparispa, ninakurka:

—Nukanchipa Taita Dius, mandag tiaridirupi tiakug i paipa Ubija sutimi nukanchita kispichig kangi.

¹¹ Iacha taitakuna i chi chusku animalsina rigchakuna, mandag tiaridiru ladupimi karkakuna. Tukui anjilkuna, paikuna kaskapi i tiaridiru muiugtami saianakurka. Nispaka, chi tiaridiru ñugpa ladu alpama

*kumurispa, nukanchipa Taita Diusta kungurirkakuna, ¹² kasa nispa:

—Kasa kachu.

Kam, imaurapas iapa suma alli atunmi kangi.

Imaurapas kamta:

Pai Siñurmi ninchi.

Kammi imaurapas kangi
tukui iachag,
tukui pudig
i tukui mandag.

Chasami kamta ninakungapa kanchi,
maituku waranga waranga watakuna *ialigpipas.

Chasa kachu.

¹³ Chipi kag sug iacha taitaka tapuwarka, kasa nispa:
—Chi iura katanga churariskakuna, ¿pikunatak kankuna? ¿Maimanda-tak samurkakuna?

¹⁴ Nukaka ainirkani:

—Kam kikin taitami iachapuangi.

Chasa ainiura, paika niwarka:

—Paikuna, iapa achka llakii pasaskami kankuna.

Paikunapa katangakuna,

Taita Diuspa Ubijapa iawarpimi tagsaspa,
iuraiachirkakuna.

¹⁵ Chasamandami Taita Dius mandag tiaridiru ñugpa ladu kagsamunkuna.

Tuta i puncha, paipa atun wasipi pai ima niskata ruragmi kankuna.

Taita Dius mandadirupi tiakug kikinmi suma kawangapa kankunata.

¹⁶ Mana iarkai ñi iakunaiai

paikuna iukangapa kankunachu.

Indi rupai ñi sug rigcha rupaikunapas,

paikuna mana tantiangapa kankunachu.

¹⁷ Taita Diuspa Ubija suti mandag tiaridirupa ñugpa ladu saiakugpasmi
suma kawangapa kankunata.

Iaku ñawikunamami

paikunata pusangapa ka,

chipi upiaspa, sumaglla kaugsai iukangapa.

Taita Diuspas,

paikunapa tukui wikitami

ñawimanda tustachingapa kankunata.

Kurita ruraska kusnichingapa churadirumanda

8 ¹ Taita Diuspa Ubija suti kanchisma chi prinsaska silluta pitichiuraka, chaugpi urasinami sug luarpi upallagsamurka. ² Chi-uramandaka kanchis anjilkuna, Taita Diuspa ñugpa ladu saianakugtami kawarkani. Tukui kanchiskunataka sug sug bututusinami kuarkakunata.

³ Chiuramanda sug anjilka, altar ñugpa ladumi saiarigsamurka, kurita ruraska kusnichingapa churadiruta chaririska. Paitaka achka suma asna kupalmi kuarkakuna; *chiwanka, Taita Diusmandalla kaugsgakuna ima mañanakuskawa kurita ruraska altarpí chapuchispa kusnichingapa. Chi

altar, mandag tiaridiru ñugpa ladumi saiachiska ka. ⁴Chasapika, suma asna kusnikunaka, anjilpa makimanda atarispa, chi suma mañanakuskawa sugllapi chapurispa, Taita Diuspa ñawipi chaiagrirkka. ⁵Chiuramanda chi anjilkka, altarpí rupakuska ninata apispa, kusnichingapa churadirupi jundachispaka, kai alpama sitamurka. Chi nina kilimsakuna alpama sitamuuraka, iapa sinchi rimai i triwinu uiarispa, rilampa kawarispa, alpami timbugsamurka.

Kanchis bututusinata pukuskakunamanda

⁶Chi kanchis anjilkunaka allichirirkakunami, bututusinata pukungapa. ⁷Sug anjilkka pukurka. Pukugllapi, granisu i nina iawarwa chapurispami kai alpama urmagsamurka. Chasawaka, kai alpa kimsama partiriska kaskata sug parti sachakuna i birdi uggawantami rupagsamurka.

⁸Iskaima anjilkka pukurka. Pukugllapi, atun luma filu ninalla sindisinaka lamar iakuma sitai tukurka. Chasawaka, lamar iaku kimsama partiriska kaskata sug parti pai iawarllami tukugsamurka. ⁹Chasapika, chi kuchapi kaugsag animalkuna kimsama partiriska kaskata sug partimi wañurkakuna. Chipi kaska barkukunapas, chasallatami puchukarirkakuna.

¹⁰Kimsama anjilkka pukurka. Pukugllapi, sug atun istrilla nina sindisinami awamanda urmagsamurka. Iakukuna i iaku ñawikuna kimsama partiriska kaskata sug partipimi urmagsamurka. ¹¹Chi istrilla suti kanmi “Winja”. Chi istrilla urmagsamusawaka, chi sug parti tukui iakumi winjaagsamurka. Iapa achka runakunami, chi winjaaska iaku upiaspa, wañurkakuna.

¹²Chuskuma anjilkka pukurka. Pukugllapi, indi, killa i istrillakuna kimsama partiriska kaskata sug partimi wagllichii tukugsamurkakuna. Chasawaka, chitukullatata paikunapa punchainaika tutaiagsamurka. Puncha i tutapas chasallata sug parti iapa tutaiarka.

¹³Chiuramandaka, sug agila iapa awapi bulakuskatami kawaspa uiarkan. Chi agilaka, sinchi rimaspami kaparigsamurka, kasa nispa:

—iAi ai ai, apai alpapi kaugsagkuna, imachar pasangakuna, kai sug kimsa anjilkuna bututusinata pukuura!

9 ¹Pichkama anjilkka pukurka. Pukugllapi, sug istrillasina kawari awamanda kai alpama urmaskatami kawarkani. Chi istrillasinataka kai alpa ukunigmanda pusupa pungumanda llabitami kuarkakuna. ²Chi pusuta paskagsamuuraka, sug askurinti atun kusnimi llugsigsamurka. Chi kusniwaka indi i wairata iapami amsaiachirka.

³Chi kusnimandaka, langosta suti atun chapulinkunasinami kai alpapi tukuima chapurigsamurka. Paikunata kuarka, kai alpamanda alakrakunasina tugsispa wagllichingapa. ⁴Paikunata nirka:

—Kai alpapi tiaska ugsakunata, waskakunata i sachakunata *mana wagllichingichi. Maikan runa Taita Diuspa prinsaska sillu printipi mana iukaskakunallata tugsispa nanachingichi.

⁵Chi langostakunataka mana chi runakunata wañuchingapa lisinsia kuarkakunatachu. Pichka killapa mana awantangasina nanachingapag-llami niraiarkakunata; imasami alakran, tugsipa, runakunata mana awantangasina nanachí: chasa. ⁶Chi punchakunaka, runakuna wañunga-pa maskanakugpipas, mana pudingapa kankunachu wañui taringapa. Ari, wañungapa munanakugpipas, wañui mana chaimungapa kankunatachu.

⁷Chi langostakunaka rigchawarkakunami kaballukuna wañuchinakuima ña ringapa kagsina. Paikunapa umapika, kuri llaugtu churaraiaskasinami rigchawarkakuna. Paikunapa ñawika, runakunapasinami rigchawar-kakuna. ⁸Paikunapa agchaka, warmikunapa agchasinami rigchawarka. Kirukunaka, liunpasinami rigchawarka. ⁹Paikunapa pichupika, iruta ruraska katangasinami kataraiarkakuna. Alaskuna kuiuchiuraka, achka kaballu aliudiru *augtukuna wañuchinakuima kalpanakuggsinami uiariwagsamurka. ¹⁰Chupakunaka, alakran tugsidiruiug kagsinami rigchawarkakuna; chikunawaka, pichka killa runakunata mana awantangasina nanachiikuna rurangapa. ¹¹Paikunata mandagka, alpa ukumanda iaia anjilmi ka. Paipa sutika, hebreo rimaiwami ka “Abadón”. Griego rimaiwaka, Apolionmi suti ka. (Chi sutikuna, llakichispa puchukagmi niraiá.)

¹²Ñugpa llakii, ñami *ialirkia. *Charami iskai llakii pisiku.

¹³Chiuramanda, kasami kawarkani. Sugtama anjilka, bututusinata pukurka. Pukugllapi, Taita Diuspa ñugpa ladu kurita ruraska altar saiakuska chusku ladu-nigmandaka^c sug rimaitami uiarkani. ¹⁴Chi rimaika, sugtama anjilta nirka:

—Chusku anjilkuna Eufrates suti atun iaku patapi wataraiaskakunata kacharigrisia.

¹⁵Chiuraka, chi chusku anjilkunata kacharigrirka. Paikunami allichiriska suianakurka, ima ura, ima puncha, ima killa, ima wata chiamunkama, runakuna kimsama partiriska kaskakunataka sug partita puchukangapa. ¹⁶Chi anjilkunapa kaballupi tiarig suldadukunaka, iskai *patса waranga warangasi karkakuna. Chasami uiarkani.

¹⁷Nukapa muskui ukupisinaka, kasami kaballukuna i chikunapi tianakuskata kawarkani. Tianakuskapa pichupika, nina sindisina puka, asul i asufrisina killu rigcha iruta ruraska katangasinami kataraiarkakuna. Kaballukunapa umaka, liunpa umasinami rigchawarkakuna. Paikunapa simimandaka, asufri nina kusnimi llugsikurka. ¹⁸Runakuna kimsama partiriska kaskata sug parti, chi kimsa llakiikunawami wañurkakuna. Chi kaballukunapa simimanda asufri nina kusni sitanakuskawami wañurkakuna. ¹⁹Chi kaballukunaka, simiwa i chupawapasmí wañuchii pudirkakuna. Chupakunaka, kulibrasina umaiugmi karkakuna; *chiwanka, runakunata tugsingapa.

²⁰Chi llakichiikunawa wañuskakunata kawaspapas, kaugsa kidagkunaka, paikunapa jiru ruraikunata mana sakirkakunachu. Kuku wairakunata, ñi kurita,

^c 9.13 u “ladu kachumanda”

kulkita, brunsita, rumita i kaspita ruraska diuskunatapas mana sakirkakunachu muchangapa; chi ianga diuskuna, kawangapa, uiangapa ñi puringapa mana pudinkunachu.²¹ Chasallata wañuchii, jiru iacha pukui, kari warmiwa pandarii ñi sisaipas mana sakirkakunachu. *Chiwanka, Taita Diuswa mana tigrarkakuna.

Uchulla maituskapi iskribiraiaskata, San Juan mikuskamanda

10

¹ Chiuramandaka, kasami kawarkani. Sug iapa iacha anjil puiuwa maituriskami sug luarmanda uraikumukurka. Paipa umapika, kuichisinami muiuchiraiarka. Paipa ñawika, indisinami puncha karka. Paipa chakikunaka, puka nina pilarkunasinami karka. ²Paipa makipika, uchulla maituskapi iskribiraiaska paskaskatami charikurka. Chi anjilka, alli chakita lamar iakupimi churarka. Lluki chakitaka alpamami sarurka. ³Nispaka, liun sinchi kaparigsinami kaparigsamurka. Chasa kaparigllapika, kanchis triwinukunapasmí sugllapi ainichirkakuna. ⁴Nuka chi kanchis triwinukuna ima ainichiskata iskribingapa ña kauraka, suma luarnigmanda rimai kasami niwarka:

—Kanchis triwinukuna ima ainichiskata *mana iskribii. Chasaka, ñi pipas mana iachangachu.

⁵ Chi nuka kawakuska lamar iakupi i alpapi saiakug anjilka, alli maki awasinama atarichirka, ⁶kasa nispa:

—Diltudupa imaurapas kaugsag, sug luar, alpa luar, lamar iaku i tukui ima chikunapi tiaskakunata wiñachigmi kawaku. Kasami paipa ñawipi nini: mana mas suiai tiangapa kanchu.

⁷Kanchisma anjil bututusinata pukungapa kaura, Taita Dius ima iuiaskata timpumi ruraska karka, imasa pai kikinpa Ispirituwa rimaspa lutrinsinakunata willaskasina. Chitaka pakaskasinami karka, ñi pipas mana ñugpa iachangapa.

⁸Chi suma luarnigmanda rimawagka ikuti kasami niwarka:

—Chi anjil lamar iakupi i alpapi saiakugpagina kaillaiagrii. Chi uchulla maituskapi iskribiraiaska makipi paskaska charikuskata chaskigrii.

⁹Chiuraka, chi anjilpagina rispa, nigrirkani:

—Chi uchulla maituskapi iskribiraiaskata kuawai.

Chiura, kuawaspa niwarka:

—Kam mikui. Kamba simipi dusisina miski mikurigpipas, kamba wigsa ukumaka winjallami iuiachingapa ka.

¹⁰Chi iskribiraiaskata anjilpa makimanda chaskispaka, mikurkani. Nukapa simipi, dusisina miskimi mikuriwarka. Mikui puchukaskauramandaka, wigsa ukuma iapa winjallami iuiachiwagsamurka. ¹¹Chiuramandaka niwarkakuna:

—Ikutimi kamta chaiaku, achka puiblukunapi kaugsanakuskamanda, achka alpkunamanda, sug rigcha sug rigcha rimai iukaskakunamanda i achka mandagkunamandapas Santu Ispiritupa iuiawiwa willagringapa.

Diusmanda iskai willagkunamanda

11 ¹Chiuramandaka, tupudiru pukungasinami kuawarkakuna, kasa niwaspa:

—Atarii. Diuspa atun wasi altarwanta tupugrii. Maituku chi ukupi kunguriska tiagkunatapas kuintangi. ²Ikuti chi atun kanchataka sakingi, *mana tupuspalla. Chi kanchaka, mana Taita Diusta uiagkunamandami sakiska ka. Paikunaka, chusku chunga iskai killami Taita Diuspalla kaska puibluta apuntadu sarunakungapa ka. ³Nukamanda iskai willagkunatami chima kachangapa kani. Paikunaka, wañuskasinamanda iana katanga churarispas, nukapa Ispirituwami chipi rimapuangapa kankuna, chi waranga iskai *patsa sugta chunga punchakuna.

⁴—Chi iskai nuka kachaskakunaka, kai alpata mandag atun Taita Diuspa ñawipika iskai olivos suti sacha i iskai bila saiachidiru, paikunallatatami niraiankuna. ⁵Maikanpas paikunata mana alli rurangapa munanakuskata, nina sindimi paikunapa simimanda pukungapa kankunata, chi mana munagkunata diltudupa puchukangapa. Chasami maikanpas paikunata jiru rurangapa munanakug puchukaringapa kankuna. ⁶Chi iskandi Santu Ispirituwa rimagkunaka pudingapami kankuna, tamiatapas arkachingapa; chasaka, mana chi punchakuna tamiangapa. Chasallatami pudingapa kankuna, iakukunatapas: “Iwar tukugsamu” ningapa i, masa biajikunapas paikuna imasa munaskasina, kai alpamanda runakunata sug rigcha sug rigcha llakichingapapas.

⁷—Paikuna chasa willaita puchukaskauramandaka, sug iapa manchangsina atun kukuka, alpa ukunigmanda llugsirispa, paikunata makaipi binsispami wañuchingapa ka. ⁸Wañuchii tukuskakunapa kuirpukunata atun kaska puiblupimi sitaspa sakingapa kankuna. Chi puiblupi mana allilla ruraspa kaugsanakuskamanda, Iaia Jesuswa suma uiiarigkuna sutichinchimi: “Sodoma” u “Ejipto”. Chi puiblullapitami Iaia Jesús kruspi klabai tukurka. ⁹Chasa pasariuraka, tukui sug puiblukunamigmanda i alpakunanigmanda, tukuinigmanda sug rigcha sug rigcha rimagkunapasmi chi sitaska kuirpukunata kawangapa kankuna. Kimsa puncha i chaugpimi mana pambaspalla kanchapi sakingapa kankuna. ¹⁰Paikuna wañugsamugmandaka, kai alpapi kaugsanakugka, sumaglla kuntintarispa, paipura paipura sugma sugma iukachiriikunami ruranakungapa kankuna, kasa nispa: “iAchalai! Chi iskandi Santu Ispirituwa rimagkuna ñami wañurakuna. Paikunami nukanchita iapa imapipas piñaspas iacharkakuna kanga”.

¹¹ Chi kimsa puncha i chaugpi *ialiskauramandaka, kasami kawarkani: chi iskandikunapa kuirpupika, Taita Diuspa samaiwami kaugsachirkakunata. *Chiwanka, ikutimi saiarispa purii kallarirkakuna. Chipi tukui kawanakugtaka askurintimi manchachirkakuna. ¹²Chi iskandikunaka, suma luarnigmanda sinchi rimaitami uiarkakuna: “Kasama sikamui” nigta. Chiuraka, suma luar-mami puiupi sikarkakuna, paikunata mana munagkuna kawanakugllapi.

¹³Paikuna sikagllapika, alpami timbugsamurka. *Chiwanka, chi atun puibluta chungama pitichigsina niipa, sug piti chi atun puiblu kaskaka puchu-

karigtami urmarka. Chipika, kanchis waranga runakunami wañurkakuna. Ikuti sugkunaka kaugsa kidagkunaka, askurinti mancharispa, Taita Dius suma luarpi tiagtami dimanchai kungurispa, nirkakuna: “Kam, iapa suma atunmi kangi”.

¹⁴ Iskaima llakii ñami *ialirka. Ñallami kimsama samungapa ka.

Kanchisma bututusinata pukuskamanda

¹⁵ Kanchisma anjilka, bututusinata pukurka. Pukugllapi, sinchi rimai-kunami suma luarmanda uiarirka, kasa nispa:

—Tukui alpapi mandai tiagkuna, nukanchipa atun Taita Diuspa i pai agllaska Cristopami tukugsamurka. Ari, mana tukurii punchakunapimi mandangapa ka, maituku waranga waranga watakuna *ialigpipas.

¹⁶ *Chiwanka chi iskai chunga chusku iacha taitakuna Taita Diuspa ñawi ladu mandadirupi tianakugka, suma *kumurispa, paita kungurirkakuna, ¹⁷kasa nispa:

—Kam tukui pudig atun Taita Diusta:

Pai Siñurmi ninchi.

Kammi kunaura kangi

i ñugpamandata karkangi.

Kam kikinpa iapa iachaiwami

tukuita suma mandaixa kallarirkangi.

¹⁸ Tukui alpapi kaugsanakugka,

kamwami rabiariska kankuna.

Chi rabiariskakunamanda,

ñami kamba puncha chaiamurka,

paikunatapas rabiallawanta randichingapa;

chasallata, wañuskakunatapas justisiai rurangapa.

Ikuti kamba lutrinsinakunata,

kamba Ispirituwa rimagkunata,

kammandalla kaugsagkunata

i atun u uchulla kaskakunatapas,

tukui kamta sumaglla kuiaspa manchaiwa kaskakunataka

sumagllami karangapa kangi.

Alpapi tukui wagllichigkunatapas

chasallatami paikunata randichingapa kangi.

¹⁹ Chiura Diuspa atun wasi suma luarpí tiaskaka, pungu paskaskasinami kawariwarka. Taita Diuswa runakunawa uiarinakuska suti baultami chi ukupi kawariwarka. Chasa kawariwauraka, rilampa kawarispa, iapa sinchi rimai i triwinusina uiarispa, alpa timburispa, iapa granisumi urmagsamurka.

Warmi indisina puncha katanga churariska i amarun kukumanda

12 ¹ Chiuramandaka, sug ajai iapa atun siñalmi awapi kawariwag-samurka. Chipika, sug warmi indisina puncha katanga churariska,

killa awallami saiakurka. Paipa umapika, chunga iskai istrillaiug llaugtusinami muiuchiraiarka. ²Chi warmika, wambrituwa unguringapami karka. Ajaimi kaparikurka, nanai apikugmanda.

³Sug siñalpasmi awapi kawarigsamurka: sug nina pukasina ajai atun amarun kuku, kanchis umaiug i chunga kachuiug. Tukui kanchis umapi, sug sug llaugtusinami churaraiaarka. ⁴Chi amarun kukuka, awapi tiaska istrillakuna kimsama partiriska kaskakunataka sug partita paipa chupawa aliuspami kai alpama bulachimurka. Chi amarun kukuka, chi unzug warmipa ñugpa ladumi saiarigsamurka, wawa tiagsamugllapi, mikungapa.

⁵Chi warmika, kari wambra iukagsamurka. Chi wambra niraikami tukui alpamanda runakunata iru barawa iapa mandag kangapa. Chi wataka tiakug Taita Diuspa mandag tiaridirumami aparkakuna. ⁶Chi warmika, Taita Dius agllaska chusa sitaska alpa luarmami mitikurka; chipika, waranga iskai *patsa sugta chunga puncha paitaka mikui karakungapa.

⁷Chiuramandaka, sug luarpi makanakuimi tiarka. Atun anjil, Miguel suti, paipa anjilkunawa, amarun kuku i amarunpa anjilkunawapasmi maknakurka. Chi amarunka, paipa anjilkunawanta ⁸mana pudirkakunachu binsingapa. Chasaka, mana mas pudirkakunachu, sug luarpi kaugsangapa. ⁹Chasapika, chi iapa atun amarun kuku, kai alpamami sitamui tukurka. Chi amarunka niraianmi unai ñugpamanda kuku kulibra, tukui kai alpamanda runakunata llullachig, Diablu u Satanás suti iaia kuku. Paita i tukui paipa anjilkunawantami kai alpama sitamui tukurkakuna.

¹⁰Chiuraka, suma luarpi, kasami sinchi kaparii uiariwarka:

—Ñami nukanchita kispichii puncha chaimurka.

Taita Diuspa iapa iachaiwami chaimurka.

Nukanchipa Taita Diuspa suma mandai puncha
ñami chaimurka.

Pai agllaska Cristopa mandaipasmi kawarimurka.

Nukanchipa waugkindikunata juchachig iaia kuku
ñami sitai tukurka.

Tuta i punchami

nukanchipa Taita Diuspa ñawipi paikunata juchachidur karka.

¹¹Nukanchipa waugkindikunaka,

paipa Ubija suti wañchii tukuskapa iawarwami
chi iaia kukuta mitikuchirkakuna.

Diuspa Rimaita willaskakunawapasmi
paita mitikuchirkakuna.

Ari, wañuita mana mancharispallami
willai aparkakuna.

¹²Chasamanda, suma luarmanda kagkuna i tukui chipi kaugsagkunapas,
ajai sumaglla alli iuiachiriilla kaichi.

Ikuti, iai, kamkunamanda

iapa llakii alpapi i lamar iakupi tukui kaugsagkunamanda!

Chi iaia kukuka iachá,
mana achka punchakuna
paimanda iukangapa kagta.

Chimandami askurinti achka rabiawa kamkunapagma uraikumurka.

¹³Chi amarun kukuka, alpama sitamui tukuska kagta kawarispaka, chi kari wambra iukaska warmita kalpachingapami kallarirka. ¹⁴Chi warmitaka atun agilapa iskandi alaskunatami churachirkakuna; *chiwanka bulaspa, amarun kukuta sakispa, mitikungapa; paimanda agllaska chusa sitaska alpa luarpika kimsa wata sugta killa mikui chaskispa kaugsakungapa. ¹⁵Amarun kukuka, paipa simimanda atun iakumi *kimnarka; *chiwanka, chi warmi apai tukungapa. ¹⁶Alpaka, warmita kispichingapaka, simi paskarigsina tukuggamuspa, chi amarunpa simimanda *kimnaska iakuta amullispa upiarka. ¹⁷Chasma manda amarunka, chi warmimanda askurinti rabiarispaka, rirka, warmipa sug wambrakunata makangapa. Chi wambrakunaka niraiankunami Taita Dius imá niskakunata ruraspa i Jesús imá willaskata suma charirispa kaugsagkuna.

¹⁸Amarun, lamar iaku patapi rispaka, saiarigrirka.

Iskai iapa manchangasina atun kukukunamanda

13 ¹Lamar iakumandaka sug iapa manchangasina atun kuku llugsirig-samugtami kawarkani. Chi kukuka, chunga kachuiug, kanchis umaiugmi karka. Tukui chunga kachupimi sug sug llaugtu churaraikaraka. Umakunapika, Taita Diusmanda kamispa rimaikunami willaraikaraka. ²Chi kukuka, tigrisina rigchami kawariwarka. Chakikunaka, usupasinami karka; simika, liunpasina. Amarun kukuka, kikinpa iachaitami chi kukuta kararka, kikinpa mandag tiaridirupi tiarigringapa; chipika, iapa achkakunata mandangapa. ³Chi manchangasina kukupa sug umaka, wañungapasina kuchui tukuskami karka. Chi wañungapasina kuchuskaka ambirigsamurkami. Chasa kawaspaka, tukui kai alpapi kaugsanakugka, iapa ujnarispaka, pai imasa rimaskata uiaspa rurai kallarirkakuna.

⁴Amarun chi kukuta paipa mandaite karaskamandaka, paitami kungurirkakuna. Kikin animaltapasmi chasallata kungurirkakuna, kasa nispas:

—¿Pisik tia kai kukusina? ¿Pisik pudinga, paiwa makanakungapa?

⁵Chi manchangasina kukutaka lisinsia kuarka, atuniachirispa Taita Diusta rimaspa kamingapa. Chusku chunga iskai killami chasa rurangapa lisinsia kuarka. ⁶*Chiwanka, Taita Diusmanda, paipa wasimanda i suma luarpi kaugsagkunatami kamidur karka.

⁷Chi kukutaka lisinsia kuarka, Taita Diusmandalla kaugsanakuskata makaspa, binsingapa. Tukui puiblukunanigmada i alpakunanigmada, tukuinigmada sug rigcha sug rigcha rimagkunata mandangapapasmi lisinsia kuarka. ⁸Maikanpas kai alpapi kaugsanakug kikinpa sutikuna, paipa wañuchii tukuska Ubija chariska librupi mana tiaskakuna, tukui paikunaka chi kukuta kungurirkakuna. Ikuti sug

luarpi kaugsagringapa agllaskakunapa sutikunallawami kai alpa wiñachiskaura-mandata chi librupi willaraiá; paikunaka, mana chi kukuta kunguringapa.

⁹ Maikan rinri iukagkunaka, kasa uiawaichi.

¹⁰ Maikan karsilpi churagtaka,
chasallatami paitapas churangapa kankuna.
Maikan largu machitiwa wañuchigtaka
chasallatami wañuchingapa kankuna.

*Chiwanka, Taita Diusmandalla kaugsagkunaka iukangichimi, sutipa allita mana sakispalla, paiwa suma iuiai apanakunga.

¹¹ Chiuramandaka, ikuti sug manchangasina iskai kachuiug atun kuku alpa ukunigmanda llugsirigsamugtami kawarkani. Chi kachukunaka, ubijapa kachukunasinami rigchawarka. Ikuti rimaika, amarun kukusinami rimakurka.

¹² Chi kati kukuka, ñugpamanda manchangasina kukupa tukui mandaiwami kikinpa ñawipi rurarka. *Chiwanka, tukui kai alpapi kaugsanakuskata nirka, chi ñugpamanda kuku wañungasina kuchuska ambiriskata kunguringapa.

¹³ Askurinti ujnachingasina mana imaurapas kawaskatami ruradur karka. Nina sindi awanigmanda kai alpama urmachiimi runakunapa ñawipi ruradur karka.

¹⁴ Chasa ñugpamanda manchangasina kukupa ñawipi rurangapa chas-kiskakunawaka, kai alpapi kaugsanakuskatami pandachirka, kasa nispa:
—Chi kuku largu machitiwa wañuchií tukuspa aliaskata kawaspa,
chasallata kawari imajin ruraichi.

¹⁵ Chi kati atun kukutaka lisinsia kuarka, ñugpamanda kukupa ima-jinta kaugsachingapa. Chi imajinka, rimagsamuspa, nirka:

—Nukata mana muchawagsamugkunata wañuchiichi.

¹⁶ Chimanda, atunkunata i uchullakunata, iukagkunata i mana iukag-kunata, patrunkunata i lutrinkunata nirka:

—Tukuikunata alli makipi i printipi chi kukupa silluta prinsaspacha ruraichi—. ¹⁷ Maikanpas mana chi silluta iukagpika, mana pudirkachu randingapa u katungapa. Chi prinsaska sillupika willaraiarka, ñugpamanda manchangasina kuku imasa suti kaska u paipa sutika numirukunawa.

¹⁸ Kaitaka, alli iuiaiugkunallami iachangapa kankuna. Maikan-pas iuiaita apigkunaka, iachangakunami, chi atun kukupa sutika ima numirukunawa niraiangapa kagta. Chi numiruka, sug runapa sutimi willaraiangapa ka. Sugta *patsa sugta chunga sugtami chi suti kangapa ka.

*Patsa chusku chunga warangakuna, musu kantu kantaskakunamanda

14 ¹Chiuramandaka, Sión suti lumapi Taita Diuspa Ubija saiakuskatami kawarkani. *Patsa chusku chunga chusku warangakunami paiwa suglla-pi karkakuna. Chikunaka, chi Ubijapa i paipa Taitapa suti printipi sillu piaskami iukarkakuna. ²Chiuraka, atun iaku tallirispa rikugsina i sinchi triwinakugsinami suma luarnigmanda uiarigsamurka. Chi uiariipika, achka arpakuna uiachimakuskasinami uiarigsamurka. ³Musuglla sug rigcha kantumi uiachigsamurkakuna.

Taita Diuspa mandag tiaridiru ñugpa ladu, chusku animalsina rigchakunapa i iacha taitakunapa ñugpa ladumi chi kantu uiachigsamurkakuna. Ni pipas mana pudirkakunachu, chi kantu iachaikungapa. Chi *patsa chusku chunga chusku waranga kai alpamanda kispichii tukuskakunallami pudirkakuna, chita kantangapa.⁴ Paikuna, ni imaurapas ni maikan warmiya mana sugllapi kaugsarkakunachu. Chasallata, paikunapa kuirpuwapas ni imapi mana pandariska karkakuna. Paikunaka, Taita Diuspa Ubijata maima rikuskamami sugllapi katiraiankuna. Paikunaka, ñugpa agllaskakunami karkakuna, runapuramanda kispiringapa; chasaka, Taita Diuspa i paipa Ubijapalla niraiangapa.⁵ Paikuna ni imaurapas mana llullar-kakunachu. Paikunataka, ¿pitak ninga: “Imapipas pandariskami kangichi”?

Kimsa anjilkuna willaskakunamanda

⁶Chiuramandaka, sug anjil awapi bulakuskatami kawarkani. Chi anjilka, kai alpapi tukui kaugsanakuskata mana puchukaridiru Alli Willaita willangapa samukuskatami kawarkani. Tukui alpamandakunata, tukui puiblumandakunata i tukuinigmada sug rigcha sug rigcha rimagkunatas chi Willaita willangapami samukurka. ⁷Sinchi rimaiwami nikurka:

—Taita Dius justisiai rurangapa puncha, ñami chaimurka. Chimanda, paita suma manchaiwa iuiarispa niichi: “Kam, iapa suma atunmi kangi”. Sug luarta, alpata, lamar iakuta i iaku ñawikunata wiñachig kagmanda, paita kunguriichi.

⁸Iskaima kawarig anjilka, kasa kaparispa nigsamurka:

—Babilonia suti atun puibluka ñami urmaspa puchukarirka. Imasami sug karisapa warmi, iapa machachiiwa upa iuiaipi urmachi: chasallatami tukui alpamanda runakunata paipa mana alli iuiaiwa tuntiachigsamuska karka.

⁹Kimsama kawarig anjilka, sugkunasinallatata sinchi rimaiwa kaparispa nigsamurka:

—Maikanpas chi manchangasina kukuta i paipa imajinta muchagkunata i paipa prinsaska silluta printipi u makipi churachirigkunata,¹⁰ paikunataka, Taita Dius kikin rabiarispa llakiwa kupapisina mana iaku chapuskalla binuta upiachigsinami rurangapa ka. Paikunaka, Taita Diuspa tukuipi alli anjilkunapa ñawipi i paipa Ubijapa ñawipika nina asufri tiaskapimi rupachii tukungapa kankuna.¹¹ Chi rupachii tukunakuskapa kusnika, imaurapas mana puchukarispalla kusnikungapagllami ka. Chi kukuta i paipa imajinta muchagkuna paipa suti willaraiska silluta churachiriska kagkunaka, mana sakispallami rupachii tukungapa kankuna, maituku waranga waranga watakuna *ialigipas.¹² Chasamanda Taita Diusmandalla kaugsagkuna, pai ima niskakunata ruraspa Jesuswa suma iuiarikunaka, chasallata tukui animuwa apanakuichi, mana sambaiaspalla.

¹³Chiuramandaka, suma luarnigmada uiarkanimi kasa nikuskata:

—Iskribii. Maikanpas kunauramanda iaia Jesuswa suma iuiarispa wañugkunaka, Taita Diuspa iapa kuiaskami kangakuna.

—Ari—, Santu Ispirituka nimmi—. Paikuna tukuipi allilla ruraskakunamandi sumaglla samaringapa kankuna.

Alpapi tarpuskata pallangasina justisiai tukuskamanda

¹⁴Chiuramandaka, sug iura puiumi kawariwarka. Chi puiupika, sug runa tukuska rigchami tiakurka. Paipa umapika, kurita ruraska llaugtumi churaraiarka. Paipa makipika, afilaska machitisinami charikurka. ¹⁵Chiura sug anjilka, Diuspa atun wasinigmada llugsimurka. Llugsimus-paka, chi puiupi tiakuskata sinchi rimaiwa kaparirka, kasa nispa:

—Ñami justisiai puncha chaimurka. Alpapi tarpuska ñami pallangasina ka. Chimandaka, machitiwa kuchugsina rurai, kamba justisiai tukungapa.

¹⁶Chiuraka chi puiupi tiakugka, machitiwa alpapi kuchuspa kuchuspa tandachirka.

¹⁷Ikuti sug anjilka, Diuspa atun wasi suma luarpi tiaskamanda llugsimurka. Paipas, afilaska machitisinami charikurka. ¹⁸Ikuti sug anjilka, altarnigmada mi llugsimurka. Chi anjil, altarpi nina tiaskata kawagmi karka. Chi anjilka, afilaska machiti charikugtaka sinchi rimaiwa kaparirka, kasa nispa:

—Alpapi pukuska ubaskunaka ñami tandachingasina ka. Chimandaka, afilaska machitiwa kuchuspaka, ubas waiungakunata tandachii.^d

¹⁹Chiuraka chi anjilka, kai alpapi tiaska ubaskunata machitiwa kuchuspa kuchuspa tandachirka. Chi ubaskunataka kapidirupimi churarka, kapingappa. Chi kapidiruka niraianmi Taita Diuspa tukui rabiawa churaska. ²⁰Chi ubaskuna, puiblu kanchapimi kapii tukurka. Chi kapidirumandaka, iawarmi llugsirka. Chi iawarka, kaballukunapa simipi churaska prinu awakamami jundarka. Kimsa *patsa kilumitrukamami chi iawar iakusina kalpakurka.

Kanchis anjilkuna, iapa sinchi llakii charinakuskamanda

15

¹Chiuramandaka, sug iapa ujnailla manchangasina siñaltami sug luar-manda kawarkani. Kanchis anjilkunaka, sug sug iapa sinchi llakiimi charinakurka. Chi llakiikuna anjilkuna runakunapagma kachamuskawaka, Taita Dius pasinsiaringapami ka. ²Ninawa kristalwa chapuska atun kuchasina rigchatapasmí kawarkani. Chi kucha ladullapika, manchangasina kukuta mitiku-chigkunami Taita Dius arpa iukachiskakunata charispá saianakurka. Taita Dius karaska iuiaiwa mana sakirirkakuna, kukupa imajinta muchangapa i paipa suti numiru willaraiaska siñalta chaskingapa. ³Paikunaka, Moisés suti Taita Diuspa lutrinsinapa kantu i Taita Diuspa Ubijapa kantumi kantanakurka, kasa nispa:

—Tukui pudig atun Taita Diusmi kangi.

Kam tukui ima ruraskakunaka

iapa suma achalai ujnangasinami kankuna.

Tukui alpapi mandagkunamanda mas atun mandagmi kangi.

Kam tukuipi sutipa kaskata

allilla ruraskami kapungi.

^d 14.18 Chi ubaskunaka, mana alli rurag runakunami niraiankuna.

⁴ Kam tukuipi mas alli atun Taita Diusllami kangi.
 Chimandaka tukui runakunami,
 kamta suma manchaiwa uiutarispa,
 mas suma atuniachinakunga.
 Kam imasa chiaaskasina justisiai ruragsamugmandami
 tukui alpanigmanda runakuna,
 chasa kawaspaka, samuspa,
 kamta kunguringapa kankuna.

⁵ Chiuramandaka, suma luarpi Diuspa atun wasimanda pungu paskaraiaska-tami kawarkani. Chi ukupika, sug linsu wasisinami kawariwarka. Chipi, Taita Dius kikin kaugsadirumi niraiá. ⁶ Chi ukumandaka, chi kanchis anjilkuna, sug sug iapa sinchi llakii charinakuskami llugsimurkakuna. Chi anjilkunaka, linsu katanga suma punchallami churariska karkakuna. Paikunapa pichupika, kuri siñidurmí chumbilliska karkakuna. ⁷ Chi chusku animalsina rigchakuna sugka, chi kanchis anjilkunata sug sug kuri kupatami kuarka. Chi kupakunapika, Taita Dius diltudupa imaurapas kaugsagpa rabiarispa llakiikunatami jundachiska tukugsamurka. ⁸ Chiuraka, tukui kikin suma ruraska atun Taita Diuspagmenda samukug kusnimi Diuspa atun wasi ukupi jundagsamurka. Chasawaka, ñi pipas mana pudirkakunachu chi ukuma iaikungapa, manara tukui chi kanchis anjilkuna iapa sinchi llakiikuna charinakuskata puchukankama.

Taita Dius iapa rabiariska kanchis kupapi llakiikuna tiaskamanda

16 ¹ Chiuraka, Diuspa atun wasi ukunigmanda sinchi kaparispa rimaitami uiarkani. Chi kanchis anjilkunata kasami nirka:
 —Riichi. Taita Dius iapa rabiariska kanchis kupapi llakiikuna tiaskata alpama talligrichi.

² Chasa uiaspaka, sug anjilka, llugsimuspaka, paipa kupapi tiaskata alpamami talligsamurka. Chasawaka, maikan runakuna manchangasina kukupa silluta churaraiauskakunata i paipa imajinta muchaskakunataka millangasina iapa nana chupukunami llugsirirkakunata.

³ Iskaima anjilka, paipa kupapi tiaskata lamar iakumami talligsamurka. Chiuraka, wañuskapa iawarsinami tukugsamurka. *Chiwanka, tukui lamar iakupi tiaskakunami wañurkakuna.

⁴ Kimsama anjilka, paipa kupapi tiaskata iakukunama i iaku ñawi-kunapimi talligsamurka. Chikunapas iawarllatatami tukugsamurkakuna.

⁵ Chiuraka, iakuta kawag anjiltami uiarkani, kasa nigta:
 —Tukuipi mas alli Taitiku,
 ñugpamadata karkangi
 i kunaura imaurapashi chasalla kangi.
 Kam tukuipi chasa justisiai ruragmandami

tukuipi allilla kangi.

⁶ Chi justisiai tukugkunami,
kammandalla kaugsagkunata
i Santu Ispirituwa rimagkunata wañuchispa,
paikunapa iawarta icharkakuna.

Chasa ruragkunamandami
iawar upiachirkangi.

Chimandami paikunata chasa chaiarka chaskingapakuna.

⁷ Altarnigmandaka, kasa rimaipas uiariwarka:
—Ari, tukui pudig atun Taita Dius, kam chasa ruraspaka, sutipami
tukuipi alli justisiai rurarkangi.

⁸ Chuskuma anjilka, paipa kupapi tiaskata indimami talligrirka. Chiuraka,
indi kallarirka, tukui runakunata rupachingapa. ⁹ Chi indi rupachiskawaka,
runakunapa aichakunaka rupaspami iapa llakingasina kusarinakurka.
Chasa rupachikugpipas, mana pandariikunata sakirkakunachu. Mana Taita
Diuswa tukuspa, paita suma atuniachirkakunachu. Chasapaka, pai Taita
Dius chi llakiikunata kachamui pudigmandaka, paitami kaminakurka.

¹⁰ Pichkama anjilka, paipa kupapi tiaskata chi manchangasina kukupa
mandaspa tiaridirupimi talligsamurka. Talliglapika, chi kuku manda-
kuska alpapika iana tutami tukugsamurka. Chasa tukugsamuura, tukui
runakunaka dinanai kallutami kanirinakurka. ¹¹ Chasa tukugsamugpipas,
pandariikunata mana sakirkakunachu. Paikunapa nanai i chupukunawa
kaspapas, Taita Dius suma luarpi kagtami kaminakurka.

¹² Sugtama anjilka, paipa kupapi tiaskata Eufrates suti atun iakupimi
talligsamurka. Chiuraka, chi iaku tustagsamurka. Chasaka, indi llugsi-
dirunigmanda atun mandagkunata sakirkaka *ialingapa.

¹³ Kasapasmi kawarkani. Amarun kukupa simimanda, manchangasina kukupa
simimanda i kuku wairawa llullaspa rimagpa simimandapas, tukui chi kimsa-
kunapa simimandaka sug sug sapusina rigcha kuku wairakunami llugsirirkakuna.

¹⁴ Chi kuku wairakunaka, mana pipas rurangapa pudiskasinami kawachinakurka.
Kai tukui alpapi mandagkunata tandachingapami llugsirirkakuna; chasaka, tukui
pudig Taita Diuspa atun puncha chaimuuraka, paiwa wañuchinakungapa iuiaiwa.

¹⁵ Iaia Jesús, kasami ni:

—Uiamuichi. Nukaka, sug sisaisina mana iuiakuurami samungapa kani.
Maikanpas suma katanga churariska rigcharaiagsina suiawanakugka,
Taita Diuspa iapa kuiaskami kapuankangichi. Chasaka, chi puncha mana
llatansina pingaipa kankangichichu.

¹⁶ Chi kuku wairakunaka, hebreo rimaiwa Armajedón suti pambapimi
mandagkunata tandachirkakunata.

¹⁷Kanchisma anjilka, paipa kupapi tiaskata wairapimi talligsamurka. Chiuraka, Diuspa atun wasi ukupi mandag tiaridirunigmandami sinchi rimaiwa uiarigsamurka, kasa nispa:

—Tukui imasa niraiaskasinami tukugsamurka—. ¹⁸Chasa niuraka, rilampa kawarispa, iapa sinchi rimai i triwinu uiariura, tukui alpa kuiurispa timburigsamurka. Kai alpapi runakuna tiaskauramanda, mana imaurapas chasa kuiurispa timburii tiarkachu. ¹⁹*Chiwanka chi atun puiblu, kimsamami partirigsamurka. Chasallata, kai alpapi tiaska tukui puiblukunapasmi dirumbagsamurkakuna. Chasami Taita Dius, Babilonia suti atun puiblu iapa pandariikuna iukagmanda, chasa iuiarispa, kikin iapa rabiarispa llakiiwa kupapi binuta upiachigsina rurarka.

²⁰Chasa tukuuraka, tukui islakuna i atun filukunapasmi chingarirkakuna. ²¹Iapa atun granisukuna, awanigmanda tukui runakunapi urmagsamurkakuna. Chi granisukunaka, kimsa arubasinami llasarkakuna. Chasa llakii askurinti manchangasina tukugpipas, runakunaka Taita Diusta kamiillami apanakurka.

Karisapa warmisina atun puibluta justisiai tukuskamanda

17 ¹Chiuramandaka, chi kanchis anjilkuna kupa charinakugpura sug rimawagsamurka, kasa niwaspa:

—Samui. Kawachisakimi, chi karisapa atun warmisina atun iakukuna patapi tiakuskasinata imasa justisiai tukungapa kagta. ²Alpapi atun mandagkunaka, paiwa pandariikunami rurarkakuna. Alpapi kaugsagkunapas, paipa binuta machagtami upiagsina ruraspa, paiwa tukui mana allillata rurarkakuna.

³Chasa niwaspaka, muskui ukupisina chusa sitaska alpamami apawarka. Chipika sug warmi manchangasina puka kukupi tiakugtami kawarkani. Chi kukupika, Taita Diusta kamispa rimaikunallami willaraia. Chi kuku karkami kanchis umaiug i chunga kachuiug. ⁴Chi warmika, pichi i puka katangakunami churaraiarka. Kuri, pirlakuna i sug rigcha sug rigcha iapa bali uchullita rumikunawami allichiriska karka. Paipa makipika, sug kurita ruraska kupami charikurka. Chi kupapika, karikunawa pandariska i paipa iapa millai jiru iuiaikunata jundachiskasinami kapurka. ⁵Paipa printipika, sug mana pipas iachangasina sutimi willaraia. Kasami suti niraiá: “Nuka, Babilonia suti iapa atun puiblumi kani. Tukui karisapa warmikunapa mamami niraiani. Tukui sug rigcha mana allilla ruraikuna alpapi tiaskakunapa mamapasmi kani”.

⁶Chiuramandaka, chi warmita kawaspa, iuiariwagsamurkami, Taita Diuspalla kagkunata i Jesusmanda willagkunata wañuchispa, paikunapa iawarta upiaspa machaskasina kagta. Paita kawaspaka, iapa mancharirkani. ⁷Chi anjilka niwarka:

—¿Imapatak mancharingi? Chi warmi kanchis umaiug chunga kachuiug atun kukupi tiakuska i kikin kuku ima niraiaskakunatami willangapa kaiki. ⁸Chi kukuta muskui ukupi kam kawaskaka, ñugpatami kaugsarka; kunaura mana tianchu. Mana tiagpipas, ikutimi alpa ukunigmanda llugsimungapa ka, diltudupa manara wañuchii tukugpi. Chi kuku ñugpata kaugsaska,

kunaura mana tiaska ikuti samugta kawaspaka, kai alpapi kaugsagkuna, achkakuna iapa mancharispami kawangapa kankuna. Chasa mancharig-kunapaka, kikinpa sutikuna kai alpa wiñachiskauramanda suma luarpi kaugsagringapa willaraiaska librupi manima willaraiangapa ka.

⁹—Alli iuijai iukagkunami kaita iachangapa kangichi. Chi kanchis umakunaka, kanchis lumakunami niraiá. Chi lumakunapimi chi warmi niraiaska tiaku. ¹⁰Chi umakunaka, kanchis atun mandagkunapasmí niraiankuna. Chi kanchis mandagkunamanda, pichkakuna ñami wañurkakuna. Sugka, kunaurami mandaku. Ikuti sugka manara samunchu. Pai mandai kallariuraka, pai mandakuska mana iapa unaiangapa kanchu. ¹¹Chi ñugpata kaugsaska atun kukuka, kunauraka manima ña tia; chika, chi kanchis mandagpuramanda kaspa, ikutimi kawarigsamungapa ka pusagma. Paimi diltudupa wañuchii tukungapa ka.

¹²—Chi chunga kachuta kawarkangi; chikunaka, chunga atun mandagkunami niraiankuna. Chi mandagkunaka, manara mandangapa kallarinkunachu. Paikunaka, sug ratullami chi manchangasina kukuwa sugllapi mandangapa kankuna. ¹³Chi chunga mandagkunaka, suglla iuijaiwami tukungapa kankuna. Paikunapa mandaitaka chi manchangasina kukutamí kuangapa kankuna, pai mandai iukangapa. ¹⁴Paikunaka, Taita Diuspa Ubija sutiwami makanakungapa kankuna. Chi Ubija sutika, iaiakunapa iaia i mandagkunatapas tukuita mandag kaspa, chiwami tukui kukuwa kaskakunata mitikuchingapa ka. Taita Dius agllaspa kaiaska paita mana sakispalla kagkunami chi Ubija sutiwa sugllapi mitikuchingapa kankuna.

¹⁵Kasapaksi anjil niwarka:

—Iakukuna patapi karisapa warmisina tiakugta kawarkangi; chi iakukunaka niraijanmi tukui puiblukuna, tukui alpamanda runakuna i tukuinigmanda sug rigcha sug rigcha rimagkuna.

¹⁶—Chi chunga kachu atun kukupi tiaskata kawarkangi; chikunaka niraianmi karisapa warmisinawa rabiaringapa kagkuna. Rabiarispaka, chi warmisinata ima iukaskata kichuspa, katanga pariju lluspichiggsina ruraspami sitangapa kankuna. Paipa aichatapasmi mikugsina rurangapa kankuna. Nispaka, tukuimi rupachingapa kankuna. ¹⁷Taita Diusmi paikunata chasa iuijikuna kachamurka, pai kikin imasa munaskasina paikuna rurangapa. Paimi chi mandagkunata iuiachirka, suglla iuijaiwa tukuspa, chi kukuta mandai kuan-gapa; chasaka, Taita Dius kikin imasa pai rimaskasina tukugsamungapa.

¹⁸—Chi warmita kam kawarkangi; chika niraijanmi atun puiblu tukui alpapi atun mandagkunata mandag.

Babilonia atun puiblu justisiai tukuskamanda

18

¹Chiuramandaka sug iapa iacha anjil, suma luarmanda uraikumukug-tami kawarkani. Paipa suma punchaiachiwaka kai alpa mas punchami kawarigsamurka. ²Chi anjilka, sinchi rimaiwa kaparirka, kasa nispa:

—Babilonia suti atun puibluka ñami urmarka; ñami urmarka.
Tukui sug rigcha sug rigcha millangasina kuku waira kaugsadirumi
chi atun puiblu tukugsamurka.

Chillapita, tukui millangasina kuku piskukuna kaugsadirupasmi
tukugsamurka.

³ Chi puiblupimi tukui alpamanda kaugsagkunaka,
paiwa binuta machagta upiagsina ruraspa,
tukui jiru pandariikunata ruraspa kaugsarkakuna.
Kai alpapi atun mandagkunapas,
paiwami iapa pandarlii rurarkakuna.
Chi puiblu iapa iukag kaskamanda,
kai alpapi randispa katuspa purigkunapas,
pai iapa ima munaska katui tiaskakunawami
iapa iukag tukuska karkakuna.

⁴ Chiuramandaka, sug rimai suma luarnigmanda uiariwarka, kasa
nispa:

—Nuka agllaska runakuna,
chi puiblumanda llugiichi.
Chasaka kamkuna,
chi puiblumanda pandariikunapi
mana urmankangichichu.
Llugsigpikunaka,
chi puiblupi iapa sinchi llakiikuna chaiangapa kaskapas
mana kamkunata chaiangachu.

⁵ Chi puiblumanda pandariikunaka,
iapa achkami mirarka.

*Chiwanka Taita Diuska,
chi pandariikunata mana kungaringapa kanchu.

⁶ Imasami sugkunata mana allilla rurarka:
kamkunapas chasallata
chaugpi iapawa paita kutichiichi.

Pai imasa mana allilla ruraskata iskaima randichiichi.
Imasami sugkunata llakiikuna upiachigsina rurarka:
chasallata paita iskaima mas timburiskata karaichi.

⁷ Imasami iapa iukag tukuspa,
sugkunata unžarka:
chasallata paitapas unžaspa
llakichispa nanachiichi.

Paipa iuiaillapimi kasa iuiá:
“Nukami kani tukuikunata mandaspa tiakug.
Mana kusaiug warmisinaka
mana kaugsakunichu.

Ima llakiikunapas manima iukangapa kanichu".

⁸ Chasa iuiakugpipas,
suglla punchapimi
kasa paita samungapa ka:
sinchi llakii,
iarkai i wañuipas.

Ninawapasmi
rupachii tukungapa ka.

Tukui pudig atun Taita Dius kikinmi
chi puibluta justisiagsamurka.

⁹ Kai alpapi atun mandagkuna, chi puibluwa iapa pandarispa imasa munaskasina iapa iukag tukuskakuna, chi mandagkunaka, chi puiblu rupakuskata, nina sindi kusni puiuiakuskata kawaspaka, iapa atun llakii-wami wakaspa kangapa kankuna. ¹⁰Iapa manchaiwami chi llakiikunata karumandalla kawanakungapa kankuna, kasa nispa:

—iAi, ai, tukui pudig atun puiblu Babiloniami karkangi!
Suglla urallapimi
diltudupa llakingasina
justisiai tukurkangi.

¹¹ Kai alpapi randispa katuspa purigkunapasmi chi puiblumanda iapa llakirispa wakangapa kankuna. Kunauramandaka, ñi pipas mana tiangapa kankunachu, paikuna ima katungapa apamunakuskata randingapa. ¹²Kasami apadur karkakuna: kuri, kulki, pirla i sug rigcha iapa bali uchullita rumikuna, sida, pichi, puka i sug rigcha iapa suma linukuna, tukui sug rigcha sug rigcha suma asna kaspikuna, marfilta ruraskakuna, iapa bali kaspikuna, brunsi, iru, marmul suti iura rumi, ¹³kanila, miski suma asnai asnarikuna, mira suti i sug rigcha asna kupalkuna, suma asnaiachiridiru tugtu iakukuna, binu, asiti, arina, trigu, aparichidiru animalkuna, ubijakuna, kaballukuna, kaballukuna aliudiru *augtukuna i randispa i katudiru runakuna.

¹⁴ Chi puibluta ningapami kankuna:

—Sachakunamanda iapa miski muiukuna
chituku munadur karkangi;
chikunaka ñami tukuripurkangi.
Kam sumaglla allichirispa churadirukuna,
suma mikui mikuspa kuntintulla kadiru,
tukui chikunami puchukaripurkangi.

Tukui ima iukaska, mana mas kawangapa kangichu.

¹⁵ Imasami randispa katuspa purirkakuna; chasawaka, iapa iukag tukurkakuna; chasa puibluta kawaspa, iapa manchaiwami llakispa, karumandalla kawanakungapa kankuna. Iapa atun llakiwa wakaspa kaparingapami kankuna, kasa nispa:

¹⁶ —iAi, ai, chituku atun puiblumi karkangi!

Pichi, puka i sug rigcha sug rigcha
 iapa suma linsu katanga
 churariska warmisinami rigchakurkangi.
 Kuri, pirla i sug rigcha sug rigcha
 iapa bali uchullita rumikunawa
 allichiriskami karkangi.

¹⁷ Chituku iapa iukaikunapas,
 mana unaillami tukuripurkangi.

Chasallata tukui barkukunata mandagkuna, iaku pata pata rigsispas
 purichigkuna, barkukunapi trabajagkuna i tukui lamar iakupi chalwaspa
 purigkuna, chi tukuikunami karumandalla kawanakurka. ¹⁸ Chi puiblu
 rupakuskata, kusni nina sindi puiuiakuskata kawaspaka, kaparirkakuna:
 —¿Maikan puibusik tia; kam atun puiblu puchukarikungi: chasa?

¹⁹ Chasa kaparispaka, dillakii alpa ñutuchispa, umapi tallirirkakuna.
 Iapa atun llakiwa wakaspa, kasapasmí kaparirkakuna:

—iAi, ai! Kai atun puiblupi iapa iukaiwaka,
 tukui barku iukagkunapasmi
 iapa iukag tukugsamurkanchi.
 Tukui ima iukai tiaska,
 mana unaillami puchukarigsamurka.

²⁰ Ikuti kamkuna Taita Diusmandalla suma kaugsagkuna,
 pai kikin agllaska runakuna
 i Santu Ispirituwa rimagkunaka,
 sumaglla alli iuiachiriilla
 sug luarpi kaichi,
 chi puiblu puchukariskamanda.
 Taita Diuska,
 ñami kamkunamanda
 allilla justisiai ruragsamurka.

²¹ Chiuramandaka sug iapa iacha anjilka, atun kutangasina rumita ata-
 richispa, lamar iakuma sitamurka, kasa nispa:

—Kasami Babilonia atun puiblupas
 diulpilla sitai tukungapa ka.
 Chiuramandaka, mana mas kawaringapa kanchu.

²² Mana mas, kamba ñambikunapika,
 arpa, flaugta i bututu
 uiaringapa kankunachu.
 Ni maikan ima ruraikuna ruradurkunapas,
 kamba puiblupi mana mas kawaringapa kankunachu.
 Ni maikan rumipi kutagkunapas
 mana mas uiaringapa kankunachu.

²³ Ni ima punchaiachidirupas

mana mas punchaiachingapa tiangapa kanchu.

Mana mas kasaraipi kusikuchinakui atun punchasina tiangapa kanchu.

Kambagpi randispa katuspa purigkunaka,

kai alpapi iapa pudigkunami karkakuna.

Kai alpapi kaugsanakuskata,

tukuikunatami kamba jiru iachaiwa llullachigsamurkangi.

²⁴Santu Ispirituwa rimagkuna, Taita Diusmandalla suma kaugsagkuna i sugkuna kai alpapi wañuchii tukuskakunapas, tukui chi runakunapa iawarpas chi puiblupimi kawarirka.

19 ¹Chiuramandaka, iapa achka runakuna sinchi rimaiwa suma luarpi kaparinakuskatami uiarkani. Kasami ninakurka:

—Nukanchipa atun Taita Diusta

iapa suma atuniachisunchi.

Paimi suma atun tukui pudig kispichig ka.

²Paimi tukuipi allilla justisiai sutipa rurá.

Chi karisapa atun warmisina kag,

tukui kai alpamanda runakunata

atun pandariikunapi

urmachispa wagllichirka.

Chimandami paita justisiai ruragsamurka.

Chi warmisina kag,

Taita Diuspa lutrinsinakunata wañuchiskamandami

paita chasa justisiai rurarka.

³Iskaima ikuti kaparigsamurkakuna, kasa nispa:

—Atun Taita Diusta iapa suma atuniachisunchi. Chi puiblu rupakuska nina sindi kusnika, mana sakispallami puiuiakungapa ka, maituku waranga waranga watakuna *ialigpipas.

⁴Chiura chi iskai chunga chusku iacha taitakuna i chusku animalsina rigchakunaka, mandag tiaridirupi tiakug Taita Diuspa chaki ladu *kumurispa, kungurirkakuna, kasa nispa:

—Chasa kachu. Atun Taita Diusta iapa suma atuniachisunchi.

⁵Chiuraka, chi tiaridirunigmandaka sug rimai uiariwarka, kasa nispa:

—Nukanchipa Taita Diuspa lutrinsinakuna, paita suma kuiaspa manchaiwa kagkuna, uchullakuna i atunkunapas, tukuikuna suma paita atuniachiichi.

Taita Diuspa Ubija suti kasarai punchamanda

⁶Iapa achka runakuna rimanakugsinami uiarkani. Atun iaku tallirispa rikugsina i sinchi triwinusinapasmí uiariwarka. Kasami ninakurka:

—Nukanchipa tukui pudig atun Taita Dius,

paipa suma mandaiwami ña kallarirka.

Chimandaka, paita iapa suma atuniachisunchi.

⁷Sumaglla alli iuiachiriiwa kuntintarisunchi.

Paita iapa suma atuniachisunchi.

Taita Diuspa Ubija suti kasarai punchaka
ñami chaiamurka.

Paipa warmi tukungapa kagpas
ñami allichiriska ka.

⁸ Ñami paipa warmi tukungapa kagta lisinsia kuarka,
ni imapi mana mapa suma puncha katangata churaringapa—.

Chi suma katangakunaka, Taita Diusmandalla suma kaugsagkuna imapi-
pas allilla ruraskakunami niraiá.

⁹ Chiuraka, anjilka niwarka:

—Kasa iskribii. Maikanpas Taita Diuspa Ubija suti kasaraska budama
kunbidai tukuskakunaka, Taita Diuspa iapa kuiaskami kankuna.

Kasapasmí niwarka:

—Chikunaka, kikin Taita Dius rimaska, tukui sutipami ka.

¹⁰ Chasa niwauraka, anjilpa chakipi kungurirkani, paita ningapa: “Iapa
allimi kangi”. Chiuraka, paika niwarka:

—*Mana chasa rurakui. Nukaka, kamsina i kamba waugkikuna-
sina, Jesuspa alli willaikunata suma charirigkunasina, Taita Diuspa
lutrinsinallatatami kani. Taita Diusllatami kungurii iukangi—. Jesuspa
willaikunawami Santu Ispirituwa rimagkunata suma iuiachii tukunkuna.

Iura kaballupi tiakuskamanda

¹¹ Chiuramandaka, suma luar paskaskasinami kawariwarka. Chipika, sug iura
caballumi kawariwarka. Kaballupi tiakugka suti kanmi: “Sutipa tukui ima niskata
allilla rurag”. Tukuipimi imasa chaiaskasina justisiá. Wañuchinakungapa chaia-
ura, allillapami rurá. ¹² Paipa ñawi murukunaka, nina sindisinami punchaiakurka.
Paipa umapika, achka llaugtukunasinami churaraiarka. Chi llaugtukunapika, sug
sutimi willaraiarka. Chi sutitaka, paillami iachá ima niraiagta. ¹³ Iawarwa tiñiriska
katangami churaraiarka. Paipa sutika kanmi: “Diuspa Rimai”.

¹⁴ Suma luarpi kaugsag suldadukunaka, iura kaballupi tiarispami paita
katiraiarkakuna. Chi suldadukunaka, mana mapa, suma iura linsu katan-
gakunami churaraiarkakuna.

¹⁵ Chi mandagpa simimandaka afilaska largu machitimi llugsiraiarka;
*chiwanka, kai alpapi kaugsanakuskata kuchungapakunata. Iru barawa-
mi iapa mandangapa kankunata. Ubaskunata chakiwa sinchi saruspa
kapigsinami justisiai rurangapa kankunata. Tukui pudig Taita Dius iapa
rabiarispa llakiwa kupapi jundachigsina ruraspa upiachingapami kan-
kunata. ¹⁶ Paipa katangapi i paipa kungur awa ladu, kasami niraiarka:
“Atun mandagkunapa mandag i iaia mandagkunapa iaia”.

¹⁷ Chiuramandaka, sug anjil indipi saiakuskatami kawarkani. Chi anjilka,
tukui gallinasukuna awapi bulanakuskata sinchi rimaiwa kaparispa, kasa nirka:

—Samuichi. Taita Dius achka mikui tiaskama tendarigsamuichi.¹⁸ Chipika, atun mandagkuna, suldadukunata mandagkuna, iapa mana manchagkuna, kaballukuna i kaballupi tianakugkuna, patrunkuna i lutrinkunapas, uchullakuna i atunkunapas, chi tukuikunapa aichatami mikungapa kangichi.

¹⁹ Chiuraka, chi manchangasina kukuta i kai alpapi atun mandagkunata paikunapa suldadukunawantami kawarkani. Chikunaka tendariskami karkakuna, chi iura kaballupi tiakugwa paipa suldadukunawanta wañuchinakungapa.²⁰ Manchangasina kukuta i kuku wairawa llullaspa rimagtami sugllapi apii tukurkakuna. Chi llullaspa rimagmi manchangasina kukupa ñawipi mana imaurapas kawaskasinakunata ruradur karka. Chasakunawaka, chi kukupa sillu prinsaska churachiriskakunata i paipa imajinta muchagkunata llullachidur karka. Chi iskandikuna, asufri rupakuska atun nina ukuma kaugsa sitai tukurkakuna.²¹ Tukui iskandita katiraiagkunaka, chi kaballupi tiakugpa simimanda largu machitiwami wañuchii tukurkakuna. Chi wañuchii tukuskakunapa aichata, tukui gallinasukuna sagsagtami mikurkakuna.

Iaia kuku, diltudupa nina ukuma sitai tukuskamanda

20 ¹ Chiuramandaka, sug anjil suma luarmanda uraikumukugtami kawarkani. Chi anjil, alpa ukunigmanda pusupa pungumanda llabi i atun kadinapas chariskami uraikumukurka.² Chi anjilka, chi iapa atun amarun kukutami apigsamurka. Chi amarunka niraiamni unai ñugpamanda kuku kulibra, Satanás suti iaia kuku. Chi amarunta apis-paka, waranga watapa kadinawami watarka.³ Nispaka, jundu pusumami sitarka. Pusu punguta wichkaspa, sillaspasakirkap; chasaka, chi waranga wata *ialinkama, kai alpapi kaugsagkunata mana llullachigsamungapa. Waranga wata *ialiuraka, ikutimi sug ratullaka kacharri tukungapa ka.

⁴ Achka mandag tiaridirukunatapasmi kawarkani. Chipi tianakugtaka, Taita Dius kuarkami, justisiai rurangapakuna. Sug runakunapa almakunatapasmi kawarkani. Chi runakunaka, Diuspa Rimaita mana sakispalla, Jesusmanda willagkuna kagmandami kunga anchuchispa wañuchii tukurkakuna. Paikunaka, chi manchangasina kukuta i paipa imajinta mana muchangapa munarkakunachu. Chasallata, paipa prinsaska silluta printipi ñi makipi mana churachiringapa munarkakunachu.⁵ Chiwanka paikuna, kaugsarispa, waranga watami Cristowa mandag kangapa kankuna.⁶ Paikunaka, ñugpa kaugsarigkunami kankuna. Chi waranga wata manara *ialinkama, sug wañuskakunaka manara kaugsaringapa kankunachu.⁷ Ñugpa kaugsarigkunaka, Taita Diuspa iapa kuiaskami kankuna; paipallami niraiankuna. Paikunataka, parisma wañuika mana chaiangapa kankunatachu. Paikunaka, Taita Dius i Cristomanda sasirdutikunami kangapa kankuna. Waranga watami Cristowa mandagkuna kangapa kankuna.

⁷ Chi waranga wata *ialiskauramandaka, iaia kukuka wichkaraiaska-manda kachariumi tukungapa ka.⁸ Llugsichii tukuspaka, kai tukui alpapi kaugsanakuskatami llullachigsamungapa ka. Gog i Magog suti alpkunapi

mandagkunatami llullachigsamungapa ka. Nispaka, paikunapa suldadukunta-mi tandachingapa ka, Cristowa puchukanakungasina makanakungapa. Chi suldadukunaka, askurinti iapa achkami karkakuna, lamar iaku plaiakunapi arinasina; *chiwanka, mana kuintangapa pudiringasina achka.

⁹Chi kukuwa kag suldadukunaka, tukuinigmada samuspaka, Taita Diusmandalla suma kaugsagkuna kaskata i pai kuiaska puiblutami muiuchigsamurkakuna. Chasa kauraka, awanigmada ninami, urmamuspa, tukuikunata rupachispa puchukagsamurka. ¹⁰Chi iaia kuku tukuikunata llullachigtaka asufri rupakuska atun nina ukumami sitai tukurka. Chipika, manchangasina kuku i kuku wairawa llullaspa rimagpas timpumi sitai tukuska karkakuna. Chi ukupi kaskakunaka, tuta i puncha tukui llakii i nanai-kunami iukangapa kankuna, maituku waranga waranga watakuna *ialigpapas.

Taita Diuspa atun mandag tiaridiru ñugpa ladu justisiai tukuskakunamanda

¹¹Chiuramandaka, mandag tiaridirutami kawarkani; chika, iapa iura i atunmi karka. Chipika, Taita Diusmi tiakurka. Paipa ñawinigmada, kai alpa i sug luarka anchurispami tukurirk'a, ñi maipipas mana mas kawaringapa. ¹²Atun i uchulla wañuskakuna, chi mandag tiaridirupa ñugpa ladu saianakugtami kawarkani. Chiuraka, sug librukunata paskarkakuna. Maikan suma luarpi kaugsagringapa willaraiaska librutapasm'i paskarkakuna. Chi librukunapi imasa willaraiaskata kawaspami, allilla u mana allilla kaskata chi wañuskakunata justisiai rurai tukurkakuna. ¹³Lamar iakupi wañuskakunata kutichimurkami, chasallata kai alpapi pambaraiaskakunatapas. Tukuikunatami justisiai chaiar-kakunata. Chasaka tukuikuna, imasa allilla ruraskakunawa u mana allilla ruraskakunawami justisiai tukurkakuna. ¹⁴Justisiai ruraskauramanda, kikin wañuitami rupakuska atun nina ukuma sitai tukurka. Chi nina rupakuskaka niraianmi diltudupa parisma wañui luar. ¹⁵Maikanpa suti kaugsangapa willaraiaska librupi mana taririgpika, paikunatapasm'i chi ukuma sitai tukungapa kankuna.

Sug luar i kai alpa luar, musu kaskamanda

21 ¹Chiuramandaka, musu sug luar, chasallata musu alpami kawarkani. ²Ñugpa sug luar i ñugpa alpapas puchukariskami karka. Lamar iakupas ña mana mas kawariwarkachu. ³Sug atun suma puiblu, Taita Diuspalla kag musu Jerusalén niraiaskatami kawarkani. Chi puibluka, suma luarmanda, Taita Diuspagmandami uraikumukurka. Imasami warmi tukungapa kag, sumaglla allichiriska ka, kusawa sugllapi tukungapa: chasallatami allichiriska karka.

³Mandag tiaridirunigmada sinchi rimai uiariwarka, kasa niwaspa: —Kawai. Kaika, Taita Dius runakunawa kaugsadirumi chaimurka. Paikunawami kaugsangapa ka. Chi runakunaka, paipallami kangapa kankuna. Taita Dius kikinmi paikunawa kangapa ka. ⁴Paikunapa tukui wikimi ñawimanda tustachingapa ka. Mana mas tiangapa kanchu wañui, ñi wakai, ñi llakiwi kaparii ñi nanai. Tukui ima ñugpata tiaskakuna ñami puchukarirka.

⁵Chiuraka, mandag tiaridirupi tiakugka nirka:

—Kawai. Nuka, tukuimi musuiachikuni—. Kasapasmi niwarka— Iskribii: chi rimaikunaka sutipa kaskatami nini. Tukui nuka niskami tukugsamungapa ka.

⁶Kasapasmi niwarka:

—Tukui imasa niraiaskasinami tukugsamurka. Litrapi A kallarigsina i Z puchukagsina, chasallata nukami kani kallarig i puchukag. Maikan iakunaiai iukaskataka karangapami kani, suma kaugsai karadiru iaku ñawimanda mana randispalla upiangapa. ⁷Mana alli ruraikunata binsigtami chasa karangapa kani. Nukaka, paipa Taita Diusmi kangapa kani. Paika, nukapa wambrami niraiangapa ka. ⁸Ikuti maikanpas nukata kungariwaspa mana uiawagkuna, mana nukawa iuiariwgkuna, jiru millaita ruragkuna, wañuchigkuna, kari warmiwa pandarigkuna, jiru iacha pukugkuna, ianga diuskunata kungurigkuna i tukui llullachigkuna, chikunataka chaianmi, asufri rupakuska atun nina ukuma sitai tukungapa. Chika, diltudupa parisma wañui luarmi niraiá.

Musu Jerusalén niraiaskamanda

⁹Chiuramandaka, chi kanchis anjilkuna puchukangapa llakiikuna kupapi junda tiaskata chariska kagpura sugka, samuspaka, niwarka:

—Samui. Taita Diuspa Ubijapa warmi tukungapa kaskata kawachisisaki.

¹⁰Chasa niwaspaka, muskui ukupisina awa atun lumamami apawarka. Chimandaka, atun suma puiblu, Taita Diuspalla kag musu Jerusalén niraiaskatami kawachiwarka. Chi puibluka, suma luarmanda, Taita Diuspagmandami uraikumukurka.

¹¹Chi puibluka, Taita Diuspa suma punchaiachiiwami punchalla karka; iapa bali rumisina, bidriusina, jaspe suti rumisina, chasa. ¹²Chi puiblu awa atun kincha muiuraiaskapika, chunga iskai pungumi iukarka. Tukui pungupi mi sug sug anjil saianakurka. Chi pungukunapika, ñugpamanda achala taita Israelpa chunga iskai wambrakuna imasa suti kaskami sug sug pungupi willaraikarka. ¹³Kasami tiarkakuna: kimsa pungu, indi llugsidiru ladu; sug kimsaka, alli maki ladu; sug kimsaka, indi chingaridiru ladu; sug kimsaka, lluki maki ladu. ¹⁴Chi awa kincha muiuchiraiaskaka, chunga iskai atun rumikunapi mi saiachiska karka. Chi rumikunapika, Taita Diuspa Ubijapa chunga iskai aglaska runakuna imasa suti kaskami sug sug rumipi willaraikarka.

¹⁵Nukawa rimakug anjilka, kurita ruraska tupumi charikurka; *chiwanka, chi atun puibluta, pungukunata i awa kincha muiuchiraiaskata tupungapa. ¹⁶Chi puibluka, chuskundima larguma i anchuma chasallata iwalllamu tupu iukarka. Anjil tupuuraka, iskai waranga iskai *patsa kilumitrumi iukarka. Larguma, awama, anchuma, chasallatami tukuima tupuraiarka. ¹⁷Awa kincha muiuchiraiaskatapasmi anjil tupurka. Runakuna tupudiruwaka iskai chunga iskai brasasinami awama iukarka.

¹⁸Chi awa kinchaka, jaspe suti iapa suma rumiwami ruraska karka. Chi atun puibluka, maillaska bidriusina puncha kurillawa ruraskami

karka.¹⁹ Awa kincha kallariipi churaska, chi atun rumikunaka karka-kunami sug rigcha sug rigcha iapa bali rumikunawa sumaiachiska.

Sug rumika, jaspe sutiwami sumaiachiska karka;
 iskaimaka, zafiro sutiwa;
 kimsamaka, ágata sutiwa;
 chuskumaka, esmeralda sutiwa;
²⁰ pichkamaka, ónise sutiwa;
 sugtamaka, kornalina sutiwa;
 kanchismaka, krisólito sutiwa;
 pusagmaka, berilo sutiwa;
 iskunmaka, topasio sutiwa;
 chungamaka, krisoprasa sutiwa;
 chunga sugmaka, jasinto sutiwa;
 chunga iskaimaka, amatista sutiwa.

²¹ Tukui chunga iskai pungukunaka, askurinti atun pirlallami karkakuna. Tukui pungukunaka, sug suglla pirlawami ruraska karka. Puiblu atun ñambika, bidriusina puncha kurillawami ruraska karka.

²² Chi puiblupi, Taita Diusta iuariadiru wasi apartika mana kawariwarka. Chimandami chi puiblupi pudirí, tukui pudig atun Taita Diusta i paipa Ubijata maipipas kunguringapa. ²³ Indi ñi killa mana ministinchu, chi puibluta punchaiachingapa. Taita Dius suma kawakuskawami puncha ka. Paipa Ubijami tukui chipi punchaiachig niraiá. ²⁴ Chi puiblupi punchaiakuskawami kai alpamanda kaugsagkunapas punchalla puringapa kankuna. Kai alpapi atun mandagkunaka, ima suma iukaskatami chi puibluma apangapa kankuna. ²⁵ Punchakuna, chi puiblupika pungukuna paskaskallami kangapa kankuna. Chipika, mana tuta tiangapa kanchu. ²⁶ Tukui kai alpapi kaugsagkunaka, paikunapa ima suma iukakunata i iachaikunata chi puiblumami apangapa kankuna. ²⁷ Maillallapas mapa niraiaskaka mana chipi iaikungapa kanchu. Jiru millaita ruragkuna, llullachispa kaugsagkuna, chikunapas mana iaikungapa pudingapa kankunachu. Runakuna kikinkunapa suti kaugsangapa willaraiaska librupi tiaskakunallami chima iai-kungapa kankuna. Chi librutaka, Taita Diuspa Ubijami chariku.

22 ¹ Chiarmandaka chi anjilka, suma kaugsai karadiru atun iakutami kawachiwarka. Chi iakuka, sug bidriusina punchami karka. Taita Dius i paipa Ubijapa mandadirunigmandami chi iaku llugsimukurka. ² Chi puiblu atun ñambi chaugpipi i iaku pata patapas, chasallata kaugsai karadiru sachakunami wiñanakurka. Chi sachakunaka, killa killapimi mikui aparí. Chasaka, watapika chunga iskai bijimi aparí. Chi sacha pangakunaka, kai alpapi kaugsagkunamanda ambimi ka. ³ Ñi ima maldisiskaka mana chipi tiangapa kanchu. Taita Dius i paipa Ubijapa mandadiruka, chi puiblupimi kangapa ka. Paipa lutrinsinakunaka ningapami kankuna: “Iapa allimi kangi”. ⁴ Paita ñawi ñawimi kawangapa kankuna. Paipa sutika, printipimi churaraiangapa kankuna. ⁵ Tutaka, chipi mana tiangapa kanchu. Chipi

kaugsagkunaka, indi ñi sug rigcha punchaiachidiru mana ministingapa kan-kunachu. Atun Taita Diusmi paikunata punchaiachig kangapa ka. Paikuna mandangapami kankuna, maituku waranga waranga watakuna *ialigpipas.

Jesucristo ña samungapa kaskamanda

⁶Chiuramandaka, anjilka niwarka:

—Chi rimaikunaka sutipa kaskatami nini. Tukui nuka niskaka, chasami tukugsamungapa ka. Kikin atun Taita Dius, Santu Ispirituwa rimang-kunata iuiachigmi paipa anjilta kachamurka, paipa lutrinsinakunata ima mana unaillapi pasaringapa kaskata iuiachispa kawachingapa.

⁷Iaia Jesusmi niku:

—Ñami samungapa kani. Santu Ispirituwa kai librupi willaraiaskata uiaspa, chasallata kaugsagkunaka, Taita Diuspa iapa kuiaskami kapuankangichi.

⁸Nuka Juanmi chasa uiarkani i kawarkani. Chasa uiaspa i kawaspaka, chi anjil kawachiwaska kagpa chakipi kungurirkani, paita ningapa: “Iapa allimi kangi”. ⁹Chiura, paika niwarka:

—*Mana chasa rurakui. Nukaka, kamsina, kamba waugkikunasina, Santu Ispirituwa rimangunasina i kai librupi willaraiaskata suma charirikunasina, Taita Diuspa lutrinsinallatatami kani. Taita Diusllatami kungurii iukangi.

¹⁰Kasapasmí niwarka:

—Kai librupi ima Santu Ispirituwa willaraiaskata *mana upalla kangi. Kam ima iachaskata willangi. Ñami chaiamuku, tukui ima niraiaskasina tukugsamungapa. ¹¹Ianga kawangi mana allilla ruragkunata i jiru millai ruragkunatapas; paikuna iachachukuna. Ikuti allilla ruragkunaka, chasallata sumaglla apanakungichi. Taita Diusmandalla suma kaugsagkunapas, paillawa iuanakungichi.

¹²Iaia Jesusmi niku:

—Ari, ñami samukuni. Tukuikuna allilla u mana allilla ruraskakunata-mi imasa chaiaskasina karagsamungapa kani. ¹³Litrapi A kallarigsina i Z puchukagsina, chasallata nukami kani kallarig i puchukag.

¹⁴—Maikanpas katangakunata Taita Diuspa Ubijapa iawarpi tagsagsina rurag-kunaka, suma kaugsai karadiru sachamadata mikui pudingapami kangichi. Taita Diuspa iapa kuiaskami kangichi. Chasamanda kamkunaka, chi alli puiblu pungukunapi iaikungapapasmí pudingapa kangichi. ¹⁵Ikuti maikanpas alkusina mana alli iuiawai kaugsagkuna, jiru iachaiwa pukugkuna, kari warmiwa pandarigkuna, wañuchigkuna, ianga diuskunata kungurispá muchagkuna i llullaita munaspa llullachigkuna, chikunaka kanchapimi sakii tukungapa kankuna.

¹⁶—Nuka Jesús, nukapa anjilta kacharkaikichitami, tukui nukawa tukuskakunata chasa willangapa. Nukami atun mandag Davidpa iawar kani. Lusiru istrillasinami kani.

¹⁷Santu Ispíritu i Taita Diuspa Ubijapa warmika ninakumi:

—Samui.

Maikan uiagka niichi:

—Samui.

Maikan iakunaiai iukagkunaka, munaspaka samuichi, diltudupa kaug-sai karadiru iakuta mana randispalla upiagsamungapa.

¹⁸Santu Ispirituwa kai librupi willaraiaskata tukui uiagkunataka kasa-mi nuka iuiachiikichita: maikan kai willaraiaskapi mas iapagpika, Taita Diuska kai librupi willaraiaska llakiikunatami paita kachamungapa ka.

¹⁹Maikanpas kai librupi Santu Ispirituwa willaraiaskata anchuchigpika, Taita Diuska mana sakingapa kanchu, diltudupa kaugsai karadiru sachamanda paí mikungapa. Chasaka, Taita Diuspalla kag puiblupi mana kaugsagringapa pudingapa kanchu. Chasamandami kai librupi willaraiá.

²⁰Iaia Jesús, chasa willaspaka, nikumi:

—Ari. Nukaka ñami samukuni.

Chasa kachu. Samuilla, Iaia Jesús.

²¹Iaia Jesuspa suma kuiaipi tukui paipalla kagkunata charipuachu.